

025.0071

ส 866 ก

ร.3

การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี

ปริญญาพันธ์

ของ

สุรียา ทับน้อย

20 ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

68760

9-๘๕-๔

12/๘๕

๒๘๑-๘๕

๗ ๘๖-๘๑๔

การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดราชบุรี

บทคัดย่อ
ของ
สุรียา ทับน้อย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อ การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี จำนวนประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน .

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สร้างโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อ ระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับ การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง
3. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

PERFORMANCE OF MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS IN PRIMARY SCHOOLS
UNDER THE PRIMARY EDUCATION OFFICE IN CHANGWAT RATCHABURI

AN ABSTRACT
BY
SURIYA TUBNOY

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 1997

The purposes of this research were to study and compare the opinions of primary school administrators towards the performance of management information systems in primary schools under the primary education office in Changwat Ratchaburi categorized by administration experiences and school size.

The sample of this research consisted of 186 school administrators. The instrument used in this study comprised a 40-item rating scale questionnaire, designed by the researcher. The statistics used for analysis of data were mean, standard deviation, t-test and F-test.

The results of the study revealed that

1. Administrators with less than 10-year-experience and more than 10-year-experience's opinions towards the performance of management information systems were at the moderate level.

2. Administrators of small size school, medium size school, and large size school's opinions towards the performance of management information systems were at the moderate level.

3. Administrators with less than 10-year-experience and more than 10-year-experience's opinions towards the performance of management information systems were not significantly different.

4. Administrators of small size school, Medium size school, and large size school's opinions towards the performance of management information systems were not significantly different.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ดร.ประสพ แสนคำเครือ)

..... กรรมการ

(ดร.อรรณพ โพธิ์สุข)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ดร.ประสพ แสนคำเครือ)

..... กรรมการ

(ดร.อรรณพ โพธิ์สุข)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์สุทิพรรณ พัฒนพานิชย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 13 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 40

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ประสพ แสнцаาเครือ ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.อรธณพ โภธิสุข กรรมการ อาจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ กรรมการเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาแนะนำในการศึกษาค้นคว้า และตรวจสอบอย่างใกล้ชิด ตลอดระยะเวลาในการดำเนินงานอันเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดราชบุรี รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณอาจารย์ดารากร ทับน้อย นายวิวัฒน์ ทับน้อย เด็กชายเอกภพ ทับน้อย ตลอดจนญาติ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจสำคัญยิ่ง ในการทำปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

คุณประโยชน์อันพึงจะได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่คุณพ่อ คุณแม่และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุรียา ทับน้อย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	8
ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ	8
ประเภทของระบบสารสนเทศ	11
แหล่งที่มาของข้อมูล	12
คุณสมบัติของสารสนเทศ	15
ประโยชน์ของสารสนเทศ	19
ความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการบริหาร	19
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน	22
กระบวนการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา	22
ขอบเขตข้อมูลสารสนเทศในระดับโรงเรียน	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
งานวิจัยในประเทศ	28
งานวิจัยในต่างประเทศ	30
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	31

3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	32
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	34
	ขั้นตอนการสร้งเครื่องมือ	35
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
	การจัดกระทำข้อมูล	36
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	37
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	72
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	72
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	73
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	73
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
	การวิเคราะห์ข้อมูล	74
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
	อภิปรายผล	75
	ข้อเสนอแนะ	79
	ข้อเสนอแนะสำหรับการทาวิจัยเพิ่มเติม	80
	บรรณานุกรม	81
	ภาคผนวก	86
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	95

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียน .. 33
- 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียน
และประสบการณ์ 34
- 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวมและ
รายด้าน 40
- 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวมและ
รายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ 41
- 5 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการเก็บ
รวบรวมข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์ 42
- 6 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้าน
การตรวจสอบข้อมูลโดยรวมและรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์ 44
- 7 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการ
จัดกระทำข้อมูล โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ 47

8	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการจัด เก็บข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำนวนตามประสพการณ์	49
9	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการนำ ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ โดยรวมและรายข้อ จำนวนตามประสพการณ์	51
10	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวมและ รายด้าน จำนวนตามขนาดโรงเรียน	54
11	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยรวมและรายด้าน จำนวนตามขนาดโรงเรียน	55
12	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการ ตรวจสอบข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำนวนตามขนาดโรงเรียน	58
13	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการจัด กระทำข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำนวนตามขนาดโรงเรียน	61

14	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการเก็บ ข้อมูล โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	63
15	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการนำ ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ โดยรวมและรายข้อ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ..	65
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัด ระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์	69
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัด ระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	70

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงคุณสมบัติของสารสนเทศ	18

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในโลกแห่งยุคสังคมข่าวสารนี้ ผู้ที่สามารถรับและส่งข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วย่อมเป็นผู้ที่ได้เปรียบต่อบุคคลอื่น ในเรื่องของการดำเนินชีวิตทั่วไปในทุกสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นกิจการทั้งของภาครัฐ หรือเอกชน หากมีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทันสมัยอยู่เสมอจะเป็นบุคคลหรือหน่วยงานที่จะบริหารงานไปสู่ความสำเร็จ มีประสิทธิภาพแห่งกิจการงานทั้งปวง (พิมพ์ราไพ เปรรมสมิทธิ์. 2533 : 72) การบริหารงานในปัจจุบันและอนาคต ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารที่เป็นระบบ เพื่อใช้ทรัพยากรที่จำกัดอย่างเหมาะสมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในกระบวนการทางการบริหาร มีผู้กล่าวว่า ทรัพยากรทางการบริหารประกอบด้วย 4 ประการได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ที่คนส่วนใหญ่จะเรียกว่า 4 M'S (Man, Money, Material, Management) แต่ในโลกแห่งการสื่อสาร ข่าวสาร สารสนเทศอันกว้างไกล ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้จักการนำระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาเป็นทรัพยากรในกระบวนการบริหารด้วย (ไพโรจน์ คชชา. 2538 ข : บทนำ)

ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุผลนั้น โรงเรียนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตให้ชัดเจน ที่สำคัญคือเป้าหมายที่เป็นคุณภาพของนักเรียนที่คาดหวังว่าจะอยู่อย่างเป็นสุขในสังคม เป็นคนที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม โรงเรียนจะต้องมีภาพงานที่ชัดเจน ที่จะประกันได้ว่าเมื่อปฏิบัติงานเสร็จแล้ว จะเกิดผลที่คาดหวังไว้ องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนกำหนดเป้าหมายในอนาคตและสร้างภาพงานที่ชัดเจน โรงเรียนจะต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : ความนำ)

ทุกวงการยอมรับว่าสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานทุกระดับ ผู้บริหารจำเป็นต้องเข้าใจสภาพทั่วไป และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงานในความรับผิดชอบอย่างชัดเจนจึงจะสามารถกำหนดนโยบาย วางแผน และตัดสินใจสั่งการได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพที่สุด สิ่งที่จะช่วยให้สามารถเข้าใจและมองเห็นสภาพ ตลอดจนประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ก็คือ ข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์

ถูกต้องตรงความเป็นจริงมากที่สุด (ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
2537 : คานา)

โรงเรียนถือได้ว่าเป็นแหล่งปฐมภูมิ หรือแหล่งต้นตอข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาของ
หน่วยงานทุกระดับ ที่จะต้องนำข้อมูลจากโรงเรียนไปใช้เพื่อการบริหาร หรือการปฏิบัติการใน
การจัดการศึกษา หากโรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลดังกล่าว ไม่ได้จัดเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็น
ระบบ ประสิทธิภาพของการใช้ข้อมูลของโรงเรียนเองก็ย่อมลดน้อยลงไป อีกทั้งยังมีผลกระทบ
กับหน่วยงานทั้งระดับเหนือ และหน่วยงานเกี่ยวข้องที่นำข้อมูลจากโรงเรียนไปใช้ เพื่อการเอด
การหนึ่ง เนื่องจากการเอดข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่ทันกับเหตุการณ์และเพียงพอต่อการเอด
การบริหารและการปฏิบัติของหน่วยงานเหล่านี้ลดประสิทธิภาพลงไป (สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : บทนา)

การบริหารงานในปัจจุบัน และอนาคต ผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารที่
เป็นระบบ ข้อมูลและสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง ต่อการวางแผนปฏิบัติการ ไม่ว่าผู้บริหาราน
องค์การใหญ่หรือองค์การเล็กก็ตาม จำเป็นที่จะต้องเอดข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่จะนา
มาใช้ประกอบการตัดสินใจ ซึ่งต้องเอดทันเวลา และเป็นปัจจุบันเสมอ (สุรชาติ ลินทรัพย์.
2528 : 2)

ความต้องการสารสนเทศเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยทางสารสนเทศมา
เป็นระยะเวลาาน โดยทั่วไปแล้วการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้มักอยู่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เอด
านระยะต่อมา ความสนใจในการวิจัยมีมากขึ้น และได้มีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศ
ของกลุ่มต่าง ๆ (พิมพ์ราโพ เปรสมสิทธิ์. 2533 : 72)

แม้ว่าเรื่องข้อมูลสารสนเทศจะมีความสำคัญมาแต่อดีต แต่ศาสตร์หรือวิชาการทางด้านนี้
โดยเฉพาะในประเทศไทยยังมีค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับความสำคัญและอาจกล่าวได้ว่ายังเอด
จะมีการเผยแพร่อย่างจริงจังมาไม่นานนี้เอง ดังนั้น ปัจจุบันยังมีหน่วยงานอีกมากที่ยังไม่สามารถ
มี และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร และปฏิบัติงานขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ
มีข้อมูลไม่เพียงพอ ไม่เป็นปัจจุบันหรือทันต่อการใช้ ข้อมูลไม่ถูกต้องและไม่ตรงกับความต้องการ
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 1)

ในการบริหารงานผู้บริหารย่อมจะพบว่าตนเองนั้น มีภารกิจที่จะต้องทํามากมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับใดในองค์การใหญ่หรือเล็ก หรือองค์การเกี่ยวข้องกับการจัดการหรือไม่ก็ตาม สิ่งที่ผู้บริหารจะต้องคิดและปฏิบัติเหมือนกันอยู่กิจกรรมหนึ่งก็คือ "การตัดสินใจ" การปฏิบัติงานในกิจกรรมนี้จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องประกอบด้วยทรัพยากรด้านต่าง ๆ หลายด้าน จึงจะสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ในการที่ผู้บริหารจะตัดสินใจอย่างมีคุณภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับข้อมูลและสารสนเทศด้านต่าง ๆ มาประกอบการตัดสินใจ (ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2537 : 78)

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็ยังมีปัญหาในการใช้และบริการข้อมูลแก่หน่วยงานอื่นเช่นกัน สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเป็นเพราะผู้บริหารและครูยังได้รับการพัฒนาด้านนี้ค่อนข้างน้อย ทว่าก็ยังมีความรู้ความเข้าใจในการจัดและใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบไม่เพียงพอ อีกทั้งยังขาดความตระหนักในความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศที่ต้องใช้เพื่อการบริหาร และปฏิบัติการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 3)

จากการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี เกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศ พบว่า โรงเรียนในสังกัดเป็นจำนวนมาก ที่ยังไม่สามารถจัดหาข้อมูล และสารสนเทศได้อย่างเพียงพอ และถูกต้องเป็นปัจจุบันสำหรับใช้เพื่อการบริหารและการปฏิบัติงาน ข้อมูลและสารสนเทศจัดเก็บไว้แล้ว ชำรุด ส่วนที่จำเป็นต้องใช้ก็ไม่ได้จัดเก็บไว้ ทั้งนี้มาจากปัญหาหลายประการ ปัญหาที่สำคัญได้แก่ขาดบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง งานเรื่องการจัดข้อมูลและสารสนเทศ ขาดเครื่องมืออุปกรณ์ และสถานที่ในการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. 2537 : 2)

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงาน ผู้วิจัยเห็นว่า ถ้าได้มีการศึกษาการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จะทำให้ทราบถึงสภาพการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา

สม

สม

๒๐.๑๖๔

๑๐๓๓-๑๐๓๓-๑๐๓๓

ได้ดียิ่งขึ้น และ เพื่อเป็นแนวทางการเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องนำ
ผลการวิจัยนี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานของโรงเรียน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย
และนโยบายโดยส่วนรวมให้สอดคล้องกันในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน อำเภอ จังหวัดและ
ระดับชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ในกลุ่มโรงเรียนจังหวัดราชบุรี

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบ
สารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำแนกตาม
ประสบการณ์และขนาดโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน นำไปใช้ในการ
ปรับปรุงการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ และใช้เป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาการจัดระบบ
สารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ตลอดจนนำ
เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน และพัฒนางานการจัดระบบ
สารสนเทศภายในโรงเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อ
ระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดราชบุรี ตามกรอบแนวคิดการจัดระบบสารสนเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ ใน 5 ด้าน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 5)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2539 ทุกโรงเรียน จำนวน 359 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2539 โดยใช้ตารางสัดส่วนของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวนได้ดังนี้

3.1.1 ประสบการณ์ของผู้บริหาร จำนวนเป็น

3.1.1.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน จำนวนเป็น

3.1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตามได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน

การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ใน 5 ด้าน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวน 359 โรงเรียน
2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวนเป็น
  - 2.1 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 1-120 คน
  - 2.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 121-300 คน
  - 2.3 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป
  - 2.4 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี
  - 2.5 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
3. สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ที่มีการจัดกระทำ ประมวลผลและวิเคราะห์ผล ให้อยู่ในรูปแบบที่มีความสัมพันธ์กัน มีความหมาย หรือคุณค่าเพิ่มขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ของการใช้ได้อย่างใดอย่างหนึ่งได้ทันที
4. การจัดระบบสารสนเทศ หมายถึง การดำเนินงานในการจัดกระทำเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ให้อัตโนมัติและเป็นระบบ พร้อมทั้งจะนำไปใช้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวนเป็น 5 ด้าน คือ
  - 4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง วิธีกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดระยะเวลาในการเก็บ รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 4.2 การตรวจสอบข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากรโรงเรียนมาพิจารณาความถูกต้อง ความสัมพันธ์กันกับข้อมูลอื่น ๆ ตลอดจนความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลแล้วนำมาพิจารณาจำนวน และปรับปรุงแก้ไข

4.3 การจัดการกระทำข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลที่ตรวจสอบแล้วมาปรับแก้
 ำให้มีการถูกต้องทางเนื้อหา จำนวนทำให้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ กำหนดระเบียบวิธีชัดเจน
 ในการใช้ข้อมูลแต่ละชนิด วางแผน และสื่อสารให้ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทราบ

4.4 การจัดเก็บข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลที่จำนวนประเภท ถูกต้องสมบูรณ์
 แบ่งหมวดหมู่เรียบร้อยแล้ว นำไปเก็บไว้อย่างเป็นระบบ และสอดคล้อง ตามลักษณะของงานบริหาร
 พร้อมทั้งจะนำไปใช้

4.5 การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ หมายถึง การจัดเตรียมความพร้อม
 ของสารสนเทศ การกำหนดผู้รับผิดชอบในการให้บริการการใช้สารสนเทศ การใช้อุปกรณ์
 และเครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งงบประมาณที่จะเอื้อในการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ เพื่อ
 การบริหารงานในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศ
 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ำให้บรรลุเป้าหมาย
 ที่ตั้งไว้

6. ความคิดเห็น หมายถึง ความเข้าใจ ความรู้สึกที่แสดงออกของผู้บริหารที่มีต่อ
 ระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาใน 5 ด้าน คือ การเก็บ
 รวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดการกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำข้อมูล
 สารสนเทศไปใช้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ราชบุรี ได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ดังนั้นเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยตามเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดสาระสำคัญประกอบการศึกษา ดังนี้

1. ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ
2. ประเภทของระบบสารสนเทศ
3. แหล่งที่มาของข้อมูล
4. คุณสมบัติของสารสนเทศ
5. ประโยชน์ของสารสนเทศ
6. ความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการบริหาร
7. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน
8. กระบวนการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา
9. ขอบเขตข้อมูลสารสนเทศในระดับโรงเรียน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ

ข้อมูล (Data) และสารสนเทศ (Information) สองคำนี้มักใช้ควบคู่กันไว้ ซึ่งเป็น คำที่มีความหมายแตกต่างกันในเชิงความหมายและความคิด จึงได้มีนักวิชาการให้ความหมายและ คำจำกัดความไว้หลายท่าน ดังนี้

ปาร์คเกอร์ และเคส (Parker and Case. 1993 : 12 - 13) กล่าวถึงข้อมูล และสารสนเทศไว้ว่า คนส่วนใหญ่เข้าใจว่า ข้อมูล (Data) และสารสนเทศ (Information)

มีความหมายเหมือนกัน แต่ทั้งสองคำมีความหมายแตกต่างกัน โดยข้อมูลหมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ยังไม่ได้รับการประมวลผลใด ๆ ส่วนสารสนเทศเป็นข้อมูลซึ่งผ่านการประมวลผล เพื่อให้มีความหมายและใช้ประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้

เมอร์ดิกค์ และมันสัน (Murdick with Munson. 1986 : 141 - 151)

กล่าวถึง ความแตกต่างระหว่างข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า สารสนเทศ ในทางพฤติกรรมศาสตร์ คือ สัญลักษณ์หรือกลุ่มของสัญลักษณ์ที่ทําให้บุคคลแสดงการกระทำ สารสนเทศจึงแตกต่างจากข้อมูล เพราะข้อมูลไม่ใช่ปัจจัยกระตุ้น (Stimuli) ต่อการกระทำ เป็นแต่เพียงกลุ่มของเครื่องหมาย (Characters) หรือ แบบ (Patterns) ที่แปลความหมายไม่ได้

ในทัศนะของเซน (ไพโรจน์ คชชา. 2535 : ก 11 ; อ้างอิงมาจาก Senn. 1978 : 19 - 20) ได้อธิบายเกี่ยวกับความแตกต่างของข้อมูลและสารสนเทศไว้ว่า ข้อมูล (Data) คือข้อเท็จจริง เป็นการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว หรือกำลังจะเกิดขึ้น ข้อเท็จจริงนี้เป็นอิสระไม่สัมพันธ์กัน และมีจำนวนไม่จำกัดข้อมูลทั้งหมดคือข้อเท็จจริง แต่สารสนเทศไม่ใช่ข้อเท็จจริง ถึงแม้ว่าสารสนเทศจะมาจากข้อเท็จจริงก็ตาม ในขณะที่สารสนเทศกำเนิดจากข้อมูล แต่ข้อมูลทั้งหมดไม่อาจทําให้เป็นสารสนเทศได้ ข้อมูลจะแปรมาเป็นสารสนเทศได้ก็ต่อเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโดยการผสมผสาน และมีจุดประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการใช้สอยอย่างใดอย่างหนึ่ง นั้นหมายความว่าสารสนเทศเป็นสิ่งที่แปรจากข้อมูล เพื่อให้มีความหมายแนวคิด หรือข้อสรุปในการติดต่อสื่อสาร

โอบเรน (ละม่อม ชัยโย. 2536 : 8 ; อ้างอิงมาจาก O'Brien. 1970 : 3)

ได้ให้ความหมายของคำว่า ข้อมูล และสารสนเทศว่า สารสนเทศมีความหมายแตกต่างจากข้อมูลในลักษณะที่ข้อมูลเป็นสารสนเทศดิบ (Raw Information) หรือข้อเท็จจริงโดด ๆ (Fact in Isolation) ส่วนสารสนเทศเกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูล หรือข้อเท็จจริง และจัดระเบียบให้เป็นความรู้หรือข่าวกรอง (Intelligence) ดังนั้น สารสนเทศจึงเป็นข้อมูลที่มีความหมายและจำเป็นในขณะที่ข้อมูลไม่มีความหมาย และความสำคัญในตัวของมันเอง

เมอร์ดิกค์ และรอส (ไพโรจน์ คชชา. 2535 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Murdick and Ross. 1977 : 12) กล่าวว่า ข้อมูลคือ ข้อเท็จจริง (Fact) หรือตัวเลข (Figure) ซึ่งไม่นํามาใช้ในการประกอบการตัดสินใจโดยตรง ตามปกติข้อมูลจะอยู่ในรูปของการจัดบันทึกประวัติความเป็นมา โดยยังมีได้นํามาประมวลผลเพื่อใช้ในการตัดสินใจทันที ส่วนสารสนเทศเป็นข้อมูล ซึ่งผ่าน

การเลือกสรรแล้วประมวลผลหรือข้อมูลที่ใช้เป็นข้อตกเถียงอ้างอิง หรือใช้เป็นพื้นฐานในการคาดการณ์ล่วงหน้าหรือช่วยในการวินิจฉัยสั่งการได้ทันที

ความหมายของคำว่าระบบข้อมูล และสารสนเทศ มีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสารสนเทศ ได้ให้ความหมายไว้อย่างชัดเจน คือ คำว่าระบบ หมายถึง ความคิด ความเห็นหรือชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน จัดรวมอยู่ด้วยกัน เป็นชุดเดียวกัน เช่น ระบบโรงเรียน ประกอบด้วยอาคารเรียน ครู อาจารย์ พนักงานหน่วยปฏิบัติ ตำราและอื่น ๆ ที่รวมแล้วสามารถจัดบริการให้การศึกษากับนักเรียนได้ (ประไพ ลิทธิเลิศ. 2533 : 14) หรือการนำกลุ่มของแนวความคิด ตั้งแต่สองกลุ่ม หรือสิ่งของหรืออื่น ๆ มารวมกันเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งงานแต่ละระบบจะประกอบด้วยระบบย่อยอย่างน้อย 2 ระบบย่อย แต่มีระบบย่อยเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของระบบนั้น ๆ

ระบบ หมายถึง กลุ่มขององค์ประกอบพื้นฐาน ซึ่งมารวมกระทำกิจกรรม หรือกระบวนการเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกัน โดยจัดกระทำกับข้อมูลหรือพลังงาน หรือวัตถุประสงค์ของ ซึ่งเป็นตัวป้อนผ่านกรรมวิธี เพื่อให้มีผลผลิตเกิดขึ้นตามมา โดยทั่วไประบบจะประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ เป้าหมายของระบบ องค์ประกอบพื้นฐานที่มีบทบาทแน่นอนชัดเจน ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกมารูปของหน้าที่ การประสานงานระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบหรือกิจกรรมหรือกระบวนการของระบบ จะเกิดขึ้นได้เมื่อมีตัวป้อน (Input) มีกรรมวิธี (Procedure) มีผลผลิต (Output)

คำว่าข้อมูลตรงกับภาษาอังกฤษว่า Data ส่วนสารสนเทศตรงกับภาษาอังกฤษว่า Information ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสารสนเทศ ได้ให้ความหมายข้อมูล และสารสนเทศที่เกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศไว้แตกต่างกัน อาทิเช่น ข้อมูล หมายถึง จำนวนตัวเลข หรือข้อมูลทั่วไปที่เก็บไว้ในองค์การ (อนุจินต์ กนิษฐรัตน์. 2528 : 3)

ข้อมูล หมายถึง ตัวเลข ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนตัวตน สิ่งของและความคิด เป็นข้อเท็จจริงที่ยังไม่มีการปรุงแต่งและไม่เกี่ยวข้องกัน เช่น โรงเรียนชุมชนพัฒนา ปัจจุบันมีนักเรียน 300 คน ครู 20 คน อาคารเรียน 2 หลัง ห้องเรียนที่ใช้ได้ 12 ห้อง เป็นต้น

ส่วนสารสนเทศ คือข้อมูลที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงหรือจัดกระทำในระดับเหนือกว่าข้อมูล โดยการนำข้อมูลหลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกันมาจัดกระทำที่มีความหมายหรือคุณค่าเพิ่มขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ของการใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เมื่อต้องการทราบว่า โรงเรียนชุมชนพัฒนา โดยเฉลี่ยแล้ว ครู 1 คน สอนนักเรียนกี่คน จะต้องเอาข้อมูลจำนวนครูและจำนวนนักเรียนมาหาความสัมพันธ์กัน และได้ค่าเป็นอัตราครูต่อนักเรียน ควรเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน และได้ค่าเป็นอัตราครูต่อนักเรียน ควรเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลและสารสนเทศ (สนอง เครือมาก. 2533 : 1077)

ข้อมูล หมายถึง เอกสาร ข่าวสาร ข้อเท็จจริงทุกรูปแบบที่ยังมิได้ผ่านการวิเคราะห์ประมวลผล เช่น จำนวนนักเรียน จำนวนครู จำนวนห้องเรียน ฯลฯ เป็นต้น ส่วนสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ประมวลผลแล้วมาอยู่ในรูปแบบที่สามารถใช้ประโยชน์หรือประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ทันทีตามจุดประสงค์ที่จะกำหนดได้ เช่น อัตราครูต่อนักเรียน อัตรานักเรียนต่อห้องเรียน เกณฑ์มาตรฐานด้านบุคลากร โรงเรียน ฯลฯ เป็นต้น (สุรชาติ สันทรัพย์. 2528 : 24)

ข้อมูลและสารสนเทศที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายไว้อย่างชัดเจน คือข้อมูลหมายถึง ข้อเท็จจริงหรือกลุ่มตัวเลข ที่ยังไม่ได้รับการประมวลผล แจกแจง หรือวิเคราะห์ และไม่สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้ สารสนเทศ หมายถึงข้อมูลที่ได้รับการประมวลผลแล้วด้วยวิธีการรวบรวม แจกแจง วิเคราะห์ และสามารถนำไปจัดกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง โดยเฉพาะได้ หรือใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าความหมายของข้อมูล และสารสนเทศจะแตกต่างกัน แต่ที่มีความเกี่ยวข้องที่ดี เชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างแยกไม่ออก กล่าวคือ เมื่อใดก็ตามที่มีการจัดกระทำข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ สามารถให้ความรู้ หรือข่าวกรองได้ ก็จะกลายเป็นระบบสารสนเทศทันที

ประเภทของระบบสารสนเทศ

องค์การหรือหน่วยงานไม่ว่าจะมีขนาดใหญ่ หรือขนาดเล็ก ล้วนแต่มีระบบสารสนเทศทั้งสิ้น ส่วนความสมบูรณ์หรือความทันสมัยเพียงใดจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับเครื่องมือเครื่องใช้

านการเก็บข้อมูล การเรียกใช้ข้อมูล การประมวลผลข้อมูล ซึ่งพอจำแนกระบบการจัดสารสนเทศ
ได้ 4 ระบบ (อารุง จันทวานิช และเจษฎ์ อนุธรรมงคล. 2529 : 28 - 29) คือ

1. ระบบประมวลผลเป็นหมวดหมู่รูปเล่ม ระบบสารสนเทศประเภทนี้อาศัยการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นเอกสาร มีการใช้ตู้เอกสารเป็นจำนวนมาก ข้อมูลจะถูกบันทึกลงในบัตรหรือ
บัตรรายการ การประมวลผลทำด้วยมือร่วมกับการใช้เครื่องคิดเลขระบบนี้จึงต้องใช้เวลามาก
ในการประมวลผล และใช้บุคลากรเป็นจำนวนมาก
2. ระบบประมวลผลเป็นกลุ่มก้อน ระบบสารสนเทศประเภทนี้ เก็บสะสมไว้ในสื่อ
คอมพิวเตอร์ เช่น บัตรข้อมูลหรือแผ่นจานแม่เหล็กเมื่อต้องการประมวลผล จะส่งเครื่อง
คอมพิวเตอร์นำข้อมูลที่เก็บไว้มาประมวลผล และส่งผลลัพธ์ออกมาในรูปแบบที่กำหนดไว้ หรือ
รูปแบบรายการมาตรฐานระบบสารสนเทศประเภทนี้จะใช้สารสนเทศที่เร็วกว่า แต่จะเสียเวลา
ในการเตรียมข้อมูลมากกว่า
3. ระบบประมวลผลจับปล้น ระบบสารสนเทศประเภทนี้อาศัยเครื่องรับส่งข้อมูลระยะไกล
เป็นสื่อกลางการติดต่อระหว่างผู้ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์โดยตรง ข้อมูลพื้นฐานจะถูกเก็บไว้ใน
ระบบฐานข้อมูล ซึ่งเรียกว่า คลังข้อมูล (Data Bank) ระบบนี้สามารถได้รับสารสนเทศที่
รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เพราะภายในเครื่องคอมพิวเตอร์จะเก็บรวบรวมข้อมูลและข่าวสารไว้
ทั้งหมด และผู้ใช้จะสามารถติดต่อ หรือโต้ตอบกับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ทันทีทันใด
4. ระบบประมวลผลโต้ตอบ ระบบสารสนเทศประเภทนี้คล้ายกับระบบประมวลผล
จับปล้นคือ สามารถติดต่อโต้ตอบระหว่างผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้โดยตรง แต่มีคุณสมบัติพิเศษดังนี้
ระบบประมวลผลโต้ตอบมีลักษณะงานไวต่อความต้องการขององค์การหรือหน่วยงาน สามารถแสดง
สถานการณ์ที่เป็นปัญหา และเสนอแนะแนวทางการตัดสินใจแก้ปัญหา นั้น ๆ ได้อีกด้วย

แหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารจำเป็นต้องมีแหล่งที่มา
ซึ่ง วีระ สุภากิจ (2539 : 2 - 4) ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของข้อมูลไว้ดังนี้

แหล่งต้นตอของข้อมูลเรียกว่าแหล่งปฐมภูมิ (Primary Source) เช่น การไปเก็บรวบรวมจำนวนเด็กที่มีอายุย่างเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับในปีการศึกษาที่จะถึงจากแต่ละครัวเรือนในเขตบริการของโรงเรียน ส่วนแหล่งข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้แล้วเรียกว่าแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source) เช่น การไปเก็บข้อมูลจำนวนครัวเรือนในเขตบริการของโรงเรียนจากอำเภอที่ได้รวบรวมไว้แล้วว่าทั้งหมดหรือทั้งตำบลมีกี่ครัวเรือน เป็นต้น ลักษณะของข้อมูลที่ได้มาทั้งจากแหล่งปฐมภูมิและแหล่งทุติยภูมิ จะมีทั้งที่เป็นปริมาณและเป็นคุณภาพ และใช้แทนด้วยตัวเลข เช่น ตัวเลขแทนจำนวนนักเรียนที่เข้าเกณฑ์แต่ละครัวเรือนในเขตบริการจำนวน 120 ครัวเรือน มี 100 คน เป็นต้น ส่วนข้อมูลที่เป็นภาษา เช่น ข้อความที่สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นในการให้โรงเรียนช่วยเหลือนักเรียน หรือพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง เป็นต้น

แหล่งของข้อมูลสารสนเทศมีอยู่ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ข้อมูลสารสนเทศบางอย่างมีแหล่งให้จัดเก็บได้แต่บางอย่างไม่มี ต้องสร้างเงื่อนไขให้เกิดขึ้น เช่น การจัดประชุมสัมมนา การทำการศึกษาวิจัย เป็นต้น ข้อมูลสารสนเทศบางอย่างเก็บมาจากแหล่งในลักษณะข้อมูล แต่บางอย่างเป็นสารสนเทศอยู่แล้ว ไม่ต้องนำมาประมวลผลก็สามารถใช้ได้เลย

ถ้าจะพิจารณาแหล่งข้อมูลสำหรับการจัดทำสารสนเทศเพื่อการวางแผนและการบริหารการศึกษา แหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 แหล่ง คือ แหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษาและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาให้ข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลภายในระบบการศึกษา จะให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของระบบการศึกษา อันประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยในระบบ ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต

1.1 ปัจจัย เป็นทรัพยากรหรือสิ่งที่จำเป็นเพื่อเข้าสู่ระบบและก่อให้เกิดการทำงานหรือกระบวนการ เช่น ปัจจัยอาจประกอบด้วย ครู นักเรียน อุปกรณ์การเรียน งบประมาณทางการศึกษา

1.2 กระบวนการ เป็นส่วนที่ทำหน้าที่แปรสภาพปัจจัยที่นำเข้าไปเป็นผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ต้องการ หรือเป็นการดำเนินงานทางการศึกษา ได้แก่ โครงสร้างและระบบบริหาร กระบวนการเรียนการสอน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในระบบ การควบคุม ติดตาม และประเมินผล

1.3 ผลผลิต เป็นสิ่งที่ต้องการจากระบบ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระบบ เช่น จำนวน คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ประสิทธิภาพการสอนของครู การมีงานทำ

2. แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา หมายถึง แหล่งข้อมูลภายนอกกระบวนการศึกษา ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและมีผลกระทบต่อปัจจัย กระบวนการและผลผลิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยของระบบ ข้อมูลที่ได้จากแหล่งดังกล่าว เช่น ข้อมูล ด้านประชากร ข้อมูล ด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านสังคมและสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาและข้อมูลความต้องการกำลังคน และการมีงานทำ เป็นต้น

ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลทั้งสองนี้มีวิธีการได้มาแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ ข้อมูลแบบเป็นทางการได้แก่ ข้อมูลที่ได้มาโดยวิธีการที่มีแบบแผนและเป็นทางการ ซึ่งอาจอยู่ในแบบฟอร์มที่ออกแบบมาใช้ในองค์การ เช่น ตัวบทกฎหมาย พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ นโยบาย บัญชีการเงิน แผนงาน/โครงการ งบประมาณขององค์การ เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งสภาพปัญหา เป็นต้น ส่วนข้อมูลแบบไม่เป็นทางการ คือ ข้อมูลที่ได้มาอย่างไม่มีแบบแผนแน่นอน เช่น ได้จากความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์ และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งข้อมูลประเภทนี้จะไม่เป็นแบบฟอร์มที่แน่นอนและไม่สามารถนำไปประมวลผลได้ สามารถระบุแหล่งที่มาของข้อมูลสารสนเทศดังนี้

1. ข้อมูลจากหน่วยงานในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ งานบริหารโรงเรียนในด้านวิชาการ ธุรการ ปกครอง และบริการ หรืองานด้านอื่น ๆ ในโรงเรียนที่โรงเรียนแต่ละแห่งจัดตั้งขึ้นมา ข้อมูลจากหน่วยงานในโรงเรียนนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1.1 ข้อมูลประจำปี ซึ่งเป็นข้อมูลค่อนข้างคงที่ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ข้อมูลอาคารสถานที่ จำนวนนักเรียน จำนวนครูอาจารย์ เป็นต้น

1.2 ข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งจะต้องบันทึกไว้เป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือรายภาคเรียน เช่น ข้อมูลวันลาของครูอาจารย์ จำนวนนักเรียนที่ขาดเรียน งานสารบรรณ งานบริการต่าง ๆ งานเกี่ยวกับเงินงบประมาณและเงินบำรุงการศึกษา เป็นต้น

2. ข้อมูลจากการศึกษา ค้นคว้าและการวิจัย ข้อมูลประเภทนี้เป็นการสำรวจเพื่อตอบสนองเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นกรณีพิเศษ หรือเป็นการศึกษารายกรณีเพื่อแก้ปัญหา และอุปสรรคบางอย่าง เช่น ต้องการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนบางกลุ่ม

ก็ใช้การศึกษาเป็นรายกรณีหรือออกแบบสอบถามเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการแก้ปัญหาดังกล่าว นอกจากนั้น การวิจัยเชิงสำรวจ จะได้ข้อมูลบางประการเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ข้อมูลสารสนเทศประเภทนี้จึงได้มาจากทั้งแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ

3. ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์ ข้อมูลประเภทนี้มีความเชื่อมั่น และเที่ยงตรงสูง ซึ่งเราอาจจะได้มาจากการสัมภาษณ์ การพูดคุย การสอบถามเรื่องราวต่าง ๆ แล้วนำมาประมวลกันเพื่อนำเสนอผู้บริหารโรงเรียนและจัดเก็บข้อมูลให้เป็นหลักฐานที่อ้างอิงได้ ข้อมูลประเภทนี้สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ตรงเป้าหมายและเป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด

4. ข้อมูลจากหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องการข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยร่วมกัน นอกจากนี้ยังต้องการข้อมูลบางประการจากหน่วยงานราชการอื่น ๆ หรือภาคเอกชนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลดีต่อการบริหารโรงเรียนมากที่สุด

คุณสมบัติของสารสนเทศ

สารสนเทศที่ดีว่าเป็นสารสนเทศที่ดี ควรจะมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือถูกต้องทันต่อการใช้งาน ครบถ้วนสมบูรณ์ กะทัดรัด และตรงกับความต้องการ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณภาพ และคุณค่าของสารสนเทศนั้น ในการนำสารสนเทศไปใช้งานครั้งหนึ่ง ๆ สารสนเทศ ควรจะมีคุณสมบัติดังกล่าวนี้เป็นปริมาณที่มากหรือน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งเขาจะเป็นผู้พิจารณาถึงความคุ้มค่าของสารสนเทศที่ต้องการกับต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายที่จะให้ได้มาซึ่งสารสนเทศนั้น รายละเอียดของคุณสมบัติแต่ละข้อของสารสนเทศที่ดีควรจะเป็นมีดังนี้ คือ (จิราภรณ์ รักษาแก้ว. 2536 : 59 - 61)

1. ความถูกต้อง ความถูกต้องในที่นี้หมายถึง อัตราส่วนของสารสนเทศที่ถูกต้องกับจำนวนสารสนเทศที่ผลิตขึ้นทั้งหมดในช่วงเวลาหนึ่ง ตัวอย่างเช่น มีสารสนเทศที่ถูกต้องตรงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจำนวน 950 หน่วย ในจำนวนสารสนเทศทั้งสิ้น 1,000 หน่วยที่ผลิตขึ้นภายในเวลา 1 เดือน ดังนั้น ระดับความถูกต้องจะเป็น 0.95 ระดับความถูกต้องขนาดนี้

จะถือว่าเพียงพอแล้วหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับตัวสารสนเทศ ยิ่งสารสนเทศมีความถูกต้องมากเท่าใด ก็ยิ่งเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับผู้บริหารมากขึ้น ความไม่ถูกต้องของสารสนเทศอาจมีสาเหตุมาจากความผิดพลาดของคนหรือเครื่องจักร หรือทั้ง 2 กรณี แต่ส่วนใหญ่แล้วสาเหตุแรกของความไม่ถูกต้องจะมาจากคน เช่น การออกแบบระบบผิดพลาด การเตรียมข้อมูลผิดพลาด หรือการควบคุมเครื่องจักรไม่ถูกวิธี เป็นต้น

2. ความทันต่อการใช้งาน สารสนเทศที่ดีนั้นมีความถูกต้องอย่างเดียวย่อมจะยังไม่เพียงพอ แต่ต้องได้รับใช้ทันต่อการใช้ประโยชน์ด้วย การที่จะบอกว่าสารสนเทศที่ดีจะต้องเป็นสารสนเทศที่ได้มาอย่างรวดเร็ว ความหมายของความรวดเร็วในที่นี้ไม่สามารถบอกได้ว่าควรจะเป็นเท่าไร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้ใช้ในแต่ละสถานการณ์ ในกรณีที่เป็นการรายงานตามปกติ ถ้าหากว่าเราจัดทำรายงานดังกล่าวนี้ในทันทีที่เก็บข้อมูลแต่ละชุดมาได้เพื่อจะออกรายงานให้เร็วขึ้น จะทำให้มีปริมาณของรายงานนั้นมากเกินไปจนความจำเป็น และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากขึ้น เพราะต้องออกรายงานทุกครั้งที่เก็บข้อมูลมา แทนที่จะรวบรวมข้อมูลไว้เป็นงวด ๆ แล้วจึงจัดทำเป็นรายงานประจำงวด ดังนั้น จึงต้องยึดหลักของทางสายกลางคือ สารสนเทศนั้นควรจะรวดเร็วพอที่จัดทำได้จากข้อมูลปริมาณหนึ่ง แต่มีข้ทุกครั้งที่มีการเก็บข้อมูลได้ เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย และสารสนเทศนั้นไม่ควรจะรวดเร็วจนไม่สามารถบอกถึงแนวโน้มหรือการเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งได้ ดังนั้นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดของสารสนเทศเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณากันให้ดีในแต่ละองค์การ สำหรับในระบบสารสนเทศที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการประมวลผลนั้น ปัญหานี้จะหมดไป เพราะสามารถที่จะประมวลผลข้อมูลให้กับผู้บริหารได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้สารสนเทศที่ผู้บริหารจะนำไปใช้ช่วยในการตัดสินใจในช่วงเวลาที่วิกฤติได้ โดยไม่ต้องรอรายงานที่ออกตามปกติ และเป็นระบบที่สามารถให้สารสนเทศกับผู้บริหารได้ทุกขณะ ทั้งสารสนเทศที่มีอยู่ในรายงานปกติหรือไม่มีอยู่ในรายงานตามปกติได้

3. ความสมบูรณ์ ในบางครั้งผู้บริหารต้องเผชิญกับการตัดสินใจที่ไม่แน่นอนหรือด้วยความลึกลับ เพราะสารสนเทศที่นำมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจนั้นไม่สมบูรณ์ ความสมบูรณ์ของสารสนเทศได้มาจากการรวบรวมข้อเท็จจริงหรือข้อมูลที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายในองค์การได้ในปริมาณที่เพียงพอต่อการผลิตสารสนเทศนั้น

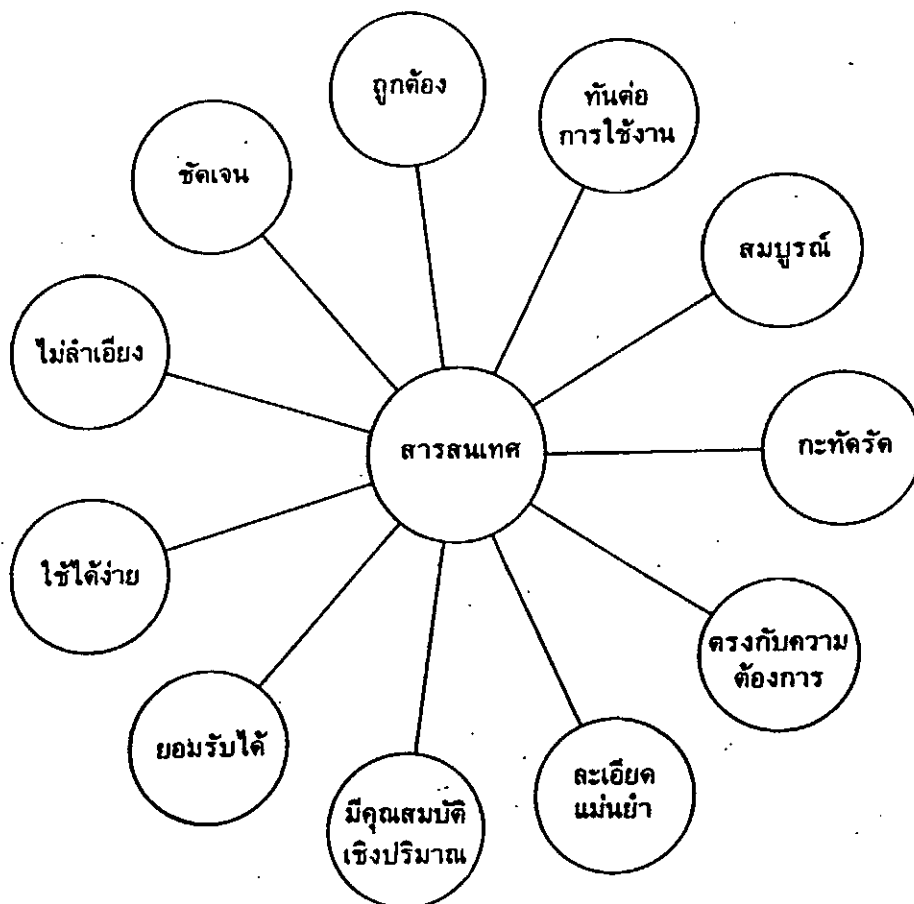
4. ความกะทัดรัดของสารสนเทศ จากความพยายามที่จะทำให้สารสนเทศที่ผลิตออกมาเป็นสารสนเทศที่สมบูรณ์ ในบางครั้งจึงมีผู้ออกแบบระบบสารสนเทศโดยคำนึงถึงแต่จะทำให้มีสารสนเทศที่ละเอียดมากพอสำหรับผู้บริหาร ซึ่งบางครั้งกลับกลายเป็นว่าสารสนเทศนั้นมีปริมาณมากเกินไปจนทำให้ผู้บริหารจะใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เพราะทำให้ผู้บริหารต้องเสียเวลาดำเนินหาสารสนเทศที่เขาต้องการจากสารสนเทศทั้งหมดที่มีอยู่ ซึ่งอาจทำให้ไม่ทันต่อการปฏิบัติงานได้ สารสนเทศที่ดีควรจะเป็นสารสนเทศที่กะทัดรัดและเข้าใจความที่สมบูรณ์ในตัวเอง สามารถแสดงสาระที่สำคัญ ๆ ตามที่ผู้บริหารต้องการได้ครบถ้วน ซึ่งอาจจะจัดทำได้โดยการสรุปเฉพาะสิ่งที่ผู้บริหารต้องการ และในบางกรณีการใช้รูปภาพหรือการแสดงด้วยกราฟสามารถที่จะให้สารสนเทศได้ชัดเจนกว่าการบรรยายด้วยตัวอักษร การใช้หลักการข้อยกเว้น (Exception Principle) เป็นเทคนิคหนึ่งที่จะทำให้สารสนเทศมีความกะทัดรัดได้ เนื่องจากเป็นสารสนเทศที่แสดงถึงสิ่งที่ผิดแปลกต่างไปจากมาตรฐานหรือแผนที่วางไว้ ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้บริหารให้ความสำคัญและให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพื่อใช้ในการควบคุมการดำเนินงานขององค์การ

5. ตรงกับความต้องการ คุณสมบัติข้อนี้หมายถึง สารสนเทศนั้นคือ สารสนเทศที่ต้องการจะรู้ เป็นสารสนเทศที่สามารถสื่อความหมายให้เกิดการกระทำ ความรู้ และความเข้าใจต่อผู้บริหรดังนั้น ถ้าหากรายงานต่าง ๆ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยมีค่าต่อการบริหารงาน แต่ในปัจจุบันไม่เป็นสารสนเทศที่ตรงต่อความต้องการของผู้บริหารแล้ว รายงานดังกล่าวนั้นก็สมควรที่จะนำมาใช้งานอีกต่อไป

นอกจากคุณสมบัติของสารสนเทศดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีคุณสมบัติที่แอบแฝงของสารสนเทศอีกบางลักษณะที่สัมพันธ์กับระบบสารสนเทศ และวิธีการดำเนินงานของระบบสารสนเทศ คุณสมบัติเหล่านี้จะมีความสำคัญแตกต่างกันไปตามลักษณะงานเฉพาะอย่างคุณสมบัติเหล่านี้ได้แก่

1. ความละเอียดแม่นยำ ได้แก่ ความละเอียดแม่นยำในการวัดข้อมูล ให้ความเชื่อถือได้สูง เช่น ขนาดของชิ้นส่วนของอุปกรณ์ที่ต้องการสิ่งผลิต เป็นต้น
2. คุณสมบัติเชิงปริมาณ ได้แก่ ความสามารถที่จะแสดงออกมานิรูปของตัวเลข เช่น เปอร์เซนต์ความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ใช้ช่วยในการตัดสินใจ เป็นต้น
3. ความยอมรับได้ ได้แก่ ระดับความยอมรับได้ของกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศอย่างเดียวกัน เช่น ลักษณะของแบบฟอร์ม รูปแบบของรายงาน เป็นต้น

4. การใช้ได้ง่าย ได้แก่ สามารถนำไปใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว
5. ความไม่ลำเอียง ซึ่งหมายถึง ไม่เป็นสารสนเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะปกปิดข้อเท็จจริงบางอย่าง ซึ่งทำให้ผู้ใช้เข้าใจผิดไปจากความเป็นจริง
6. ชัดเจน ซึ่งหมายถึง การมีความคลุมเครือน้อยที่สุด สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย จากลักษณะคุณสมบัติของสารสนเทศที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สามารถแสดงได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงคุณสมบัติของสารสนเทศ

(จิราภรณ์ รักษาแก้ว. 2536 : 61)

ประโยชน์ของสารสนเทศ

สารสนเทศมีประโยชน์อย่างมากต่อผู้บริหารที่จะบริหารงานได้มีประสิทธิภาพ มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ลักษณะต่าง ๆ กัน ไพโรจน์ คชชา (2535 ก : 23 - 25) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. มองเห็นปัญหาและแก้ไขปัญหาวีล่วงหน้า สารสนเทศต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่จะ ทำให้ผู้บริหารมองเห็นเหตุการณ์ล่วงหน้าได้นาน ๆ สามารถพยากรณ์อนาคตว่าจะเป็นเช่นไร
2. ใช้ประโยชน์ในการวางแผนในอนาคต ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องศึกษาจากสารสนเทศในอดีตและปัจจุบัน ถ้าหน่วยงานที่ทำงานด้วยสารสนเทศจัดหาตัวเลขต่าง ๆ ให้ได้ครบถ้วน ผู้บริหารก็ควรใช้ตัวเลขเหล่านั้นวางแผนการในอนาคต ด้วยความเป็นธรรมมากขึ้น มีเวลามากขึ้น
3. ใช้ประโยชน์ในการพิจารณาหาทางเลือกได้มากขึ้น ตัวแปรต่าง ๆ จะเป็นตัวบ่งชี้ว่า ผู้บริหารควรเลือกทำอะไร และทำอย่างไร
4. ทำให้ผู้บริหารมีเวลาในการดำเนินงานมากขึ้น เพราะสารสนเทศต่าง ๆ มีพร้อมอยู่แล้ว การแก้ปัญหาต่าง ๆ ย่อมทำได้ง่ายขึ้น ผู้บริหารจึงน่าจะมีเวลาในการดูแล ควบคุมการทำงานให้ดีขึ้นด้วยประโยชน์ของสารสนเทศ สามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ ช่วยให้ผู้บริหารมีความรอบรู้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ช่วยให้ผู้ร่วมงานได้รับทราบข่าวสารข้อมูล ข้อเท็จจริงที่มีสารสนเทศที่ตรงกับการสร้างความเข้าใจตรงกัน ช่วยให้ผู้บริหารเป็นคนมีเหตุผล เชื่อถือได้ ช่วยในการวางแผนการดำเนินการทั้งในปัจจุบันและอนาคต ช่วยประหยัดเวลาในการบริหารงาน ช่วยให้ผู้บริหารมีโอกาสดูพิจารณาหาทางเลือกในการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม

ความสำคัญของระบบสารสนเทศต่อการบริหาร

ความเจริญของสังคมในปัจจุบันนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความเจริญทางด้านการศึกษา เพราะการศึกษานั้นไม่เพียงแต่จะเป็นส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญ สำหรับการสร้างและบำรุงรักษาบุคลากร เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ แต่การศึกษายังเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และยิ่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในสังคมนั้น ๆ อีกด้วย การดำเนินงานทางด้านการศึกษา

เป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง ต้องการงบประมาณเพื่อจัดการศึกษา ประมาณร้อยละ 10 - 25 ของงบประมาณประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งรัฐจะต้องจัดหาและควบคุมการใช้งบประมาณจำนวนดังกล่าว ให้สามารถจัดสนองความต้องการ เพื่อพัฒนาชาติบ้านเมือง ดังนั้น รายละเอียดของข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการดำเนินงานทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานจึงมีความสำคัญ และจำเป็นต้องอย่างยิ่งต่อการบริหารการศึกษา

สารสนเทศเปรียบเสมือนเส้นเลือดของระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหารองค์การ ในการตัดสินใจใด ๆ ก็ตาม หากพิจารณาโดยหลักการแล้ว จะเป็นที่ยอมรับว่าการตัดสินใจที่ดีนั้น ควรเป็นการตัดสินใจโดยหลักการและเหตุผล (Rational Decision) ซึ่งอาศัยข้อมูลและสารสนเทศเป็นพื้นฐาน หรือปัจจัยหลัก (อารุง จันทวานิช และเจษฎ์ อนุธรรมงคล. 2529 : 11 - 12)

ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างสารสนเทศ จะต้องมียุทธวิธีการศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียด โดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง มีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เพื่อพิจารณาปัญหาที่ต้องตัดสินใจอย่างรอบคอบ วิธีนี้ได้ก้าวไกลไปถึงขั้นการกำหนดทางเลือกในการตัดสินใจ (Alternatives) ได้อย่างเหมาะสม ในบางกรณียังอาจชี้แนวทาง ที่จะให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด จากการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ โดยการแสดงให้เห็นผลที่ตามมาแต่ละอย่างค่อนข้างชัดเจน อนึ่ง การใช้ข้อมูลหรือสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจ ในการวางแผนการบริหารการศึกษา จะเป็นด่านป้องกันการใช้ดุลยพินิจเฉพาะบุคคล (Subjective Judgement) ได้ส่วนหนึ่ง ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ วิจิตร ศรีสัจจาน (2529 : 2) ที่ว่า การตัดสินใจวินิจฉัยสิ่งที่ดี ขึ้นอยู่กับระบบข่าวสารข้อมูลถึงร้อยละ 90 และใช้ความรู้สึกเพียงร้อยละ 10

ด้วยความสำคัญของระบบสารสนเทศ ที่มีต่อการบริหารการศึกษาดังกล่าวแล้ว ในวงการบริหารการศึกษาหลายสาขา จึงได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน สำหรับรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศ วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงาน อันได้แก่ การนำมาประกอบการวินิจฉัยสั่งการ การวางแผนงาน ตลอดจนใช้ควบคุมติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในทิศทางของแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมระยะที่ 6 (2520 - 2534) ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องข้อมูล และสารสนเทศ

ทางการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผน และการบริหารงานการศึกษา โดยได้กำหนด เป็นนโยบายบรรจุไว้ในทิศทางแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวคือ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำมีแผนงาน และโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ (สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 47, 124) ๒

"ผู้บริหารเป็นผู้แก้ปัญหา เป็นผู้ตัดสินใจ และเป็นผู้เลือก" ในการตัดสินใจหรือกำหนด ทางเลือกในการบริหารงาน ผู้บริหารงานจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล และสารสนเทศเป็นเครื่องมือ เพื่อเปรียบเทียบก่อนการตัดสินใจ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการของการตัดสินใจดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล ตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับเพื่อเป็นการประหยัดในการใช้ทรัพยากร ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด (ประไพ สิทธิเลิศ. 2533 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Andrew and Moir. 1970 : 6) ผู้บริหารมีความต้องการข้อมูล และสารสนเทศโดยมีจุดประสงค์หลายประการด้วยกัน ในกิจกรรมการบริหารตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การปฏิบัติงาน และการควบคุม ล้วนแต่มีความต้องการสารสนเทศทั้งสิ้น (สุรารักษ์ สือนภา. 2534 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Hussian. 1973 : 103)

ผู้บริหารต้องการสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจในกระบวนการบริหาร เช่น การวางแผน การจัดองค์การ และการควบคุม (กัญญา สว่างเรืองศรี. 2533 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Murdick and Ross. 1978 : 11)

ผู้บริหารมีความต้องการสารสนเทศ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่รับผิดชอบของตน และทันต่อเวลาอย่างเหมาะสมต่อธรรมชาติ ของความต้องการในการตัดสินใจ การวางแผนและ การควบคุมงาน (ทองเพ็ชร จุมปา. 2530 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Higgins. 1976 : 2)

จะเห็นได้ว่าข้อมูลและสารสนเทศมีความสำคัญและจำเป็นต่อกระบวนการตัดสินใจดังกล่าว มาแล้ว หากขาดข้อมูลและสารสนเทศเข้าช่วยประกอบในการตัดสินใจ อาจทำให้เกิดการเกิดความผิดพลาดได้ การจัดระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารมีความรู้ที่ถูกต้องทันสมัย ตรงกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน อันจะก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดในการบริหารงานในองค์การ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน

ประพนธ์ เจียรกุล (2524 : 8) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานย่อยที่สนองรับนโยบาย และแนวปฏิบัติของกระทรวงและกรม โรงเรียนไม่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย หรือจัดวางแผนระยะยาว ภารกิจของผู้บริหารจึงอยู่ที่ระดับ การปฏิบัติตามนโยบาย และแนวปฏิบัติที่กระทรวง และกรมวางไว้ โรงเรียนนั้นมีข้อมูลดิบอยู่เป็นอันมาก แต่ยังขาดแนวปฏิบัติในการทำข้อมูลดิบ ให้เป็นสารสนเทศ บุคลากรในโรงเรียนมีภาระ ด้านการสอน การปกครองนักเรียน และงานหลักอื่น ๆ มากอยู่แล้ว การที่จะกำหนดให้บุคลากรในโรงเรียนมีหน้าที่เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนจัดระบบเก็บข้อมูล เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบบุคลากรในโรงเรียนยังคุ้นเคยกับการทำงาน โดยวินิจฉัย และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่ ระบบเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลอ้างอิงในการปฏิบัติยังเป็นของใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์ศักดิ์ สนเทศ (2529 : 56 - 57) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนว่า การจัดระบบสารสนเทศ จำเป็นจะต้องทราบข้อมูลทั้งในอดีต ปัจจุบัน เพื่อนำมาประมวล และสามารถพยากรณ์คาดการณ์ล่วงหน้าในอนาคตได้ นอกจากนั้นยังสามารถหามาตรการต่าง ๆ มาแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดมุ่งหมายที่สุด ทำให้ทราบความเป็นไปได้ของเป้าหมายปัญหา ตลอดจนความต้องการ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ต้องผ่านการวิเคราะห์โดยระบบสารสนเทศ มาเป็นอย่างดีแล้ว ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจสั่งการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีความผิดพลาดน้อย ตลอดจนทำให้ทราบจุดบกพร่อง และจุดเด่นของงานด้านต่าง ๆ สามารถปรับปรุง และพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา

ภารกิจหลักที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา คือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้เต็มตามวัย และศักยภาพ โดยมีหลักสูตรระดับประถมศึกษาเป็นกรอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในการปฏิบัติภารกิจ

าให้บรรลุผลนั้น โรงเรียนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายในอนาคตให้ชัดเจน ที่สำคัญคือ เป้าหมายที่เป็นคุณภาพของนักเรียนที่คาดหวังว่าจะอยู่อย่างเป็นสุขในสังคม เป็นคนที่มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมโรงเรียนจะต้องมีการะงานที่ชัดเจน ที่จะประกันได้ว่าเมื่อปฏิบัติงานเสร็จแล้ว จะเกิดผลที่คาดหวังไว้

องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนกำหนดเป้าหมายในอนาคต และสร้างภาพงานที่ชัดเจนที่จะประกันได้ว่าเมื่อปฏิบัติงานแล้ว จะเกิดผลตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ได้นั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 5 - 6) ได้กำหนดแนวทางให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดจัดทาระบบสารสนเทศ โดยมีขั้นตอนในการจัดแยกเป็น 5 ด้านคือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การตรวจสอบข้อมูล
3. การจัดกระทำข้อมูล
4. การจัดเก็บข้อมูล
5. การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

ในการจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานระดับโรงเรียน ก็ควรดำเนินการตามกระบวนการบริหาร และการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา ทั้ง 5 ขั้นตอน ซึ่งจะครอบคลุมองค์ประกอบของระบบสารสนเทศ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 16 - 24)

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแหล่ง ซึ่งมีทั้งที่อยู่ภายนอกหน่วยงานและในหน่วยงาน มีแนวปฏิบัติเป็นขั้นตอน และกิจกรรมย่อย ๆ ดังนี้

1.1 กำหนดหน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบให้ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานระดับโรงเรียน จะไม่มีกรอบอัตราทางด้านนี้ ผู้บริหารก็ควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบที่แน่นอน

1.2 กำหนดรายการข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนจะต้องไปจัดเก็บ มาจากแหล่ง ตามหลักการและกรอบความคิด โรงเรียนควรวิเคราะห์โดยชี้เฉพาะทางงานและโดยบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องแต่ละเรื่อง สารสนเทศสำคัญและจำเป็นในระดับโรงเรียน โรงเรียนอาจต้องไปกำหนดเพิ่มเติมขึ้นในส่วนที่เป็นความแตกต่างของแต่ละพื้นที่

1.3 กำหนดวิธีการจัดเก็บ และสร้างเครื่องมือเก็บให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และแหล่งข้อมูล เช่น แบบสำรวจ แบบรายงาน แบบสัมภาษณ์ หรือแบบสอบถาม การศึกษาวิจัย เป็นต้น

1.4 กำหนดเวลาหรือปฏิทินในการจัดเก็บแล้วกำหนดวันเก็บข้อมูลให้ชัดเจนว่าจะมีกี่วันในหนึ่งปี หมายความว่า ข้อมูลจะเปลี่ยนไปอย่างไร แต่การจะใช้จะต้องใช้ ๗ วันที่กำหนด เช่น ข้อมูล ๗ วันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปี เป็นต้น

1.5 การไปเก็บรวบรวมมาจากแหล่ง ซึ่งจะอยู่ที่งานและนอกหน่วยงานตามเวลาที่กำหนดไว้

1.6 ข้อมูลสารสนเทศบางตัวยังไม่มีแหล่งให้เก็บ จะต้องสร้างเงื่อนไขให้เกิดขึ้นมา เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ความต้องการในเรื่องต่าง ๆ อาจต้องจัดประชุมสัมมนา ประชุมระดมความคิด ทาการศึกษาวิจัย เป็นต้น

2. การตรวจสอบข้อมูล

ทุกครั้งที่เก็บข้อมูลมาจากแหล่ง จะต้องนำมาตรวจสอบทุกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดี ซึ่งประกอบด้วย 3 ประการสำคัญ ได้แก่

2.1 ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล หมายถึง ช่วงเวลาที่ข้อมูลเกิดคือ เมื่อใดเหมาะสมกับเวลา และทันกับเวลาที่จะใช้หรือไม่ ข้อมูลบางตัวต้องเก็บปีละครั้ง ข้อมูลบางตัวมีอายุเป็นปัจจุบัน 3 ปีมาแล้ว คือยังไม่มีตัวที่ใหม่กว่านี้

2.2 มีความตรงตามเนื้อหาของสารสนเทศที่ต้องการ สารสนเทศที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติในการสื่อความหมายตามวัตถุประสงค์ และลักษณะงานมีความพอเพียง และไม่เบี่ยงเบน เช่น ข้อมูลจำนวนนักเรียนที่สำหรับรายงานผล ก็อาจจะเพียง 1 ปีการศึกษา แต่หากเพื่อการวางแผน อาจต้องอ้างอิงย้อนหลัง 5 ปี พยายามไปล่วงหน้าอีก 5 ปี เป็นต้น

2.3 มีความถูกต้องแม่นยำ คุณสมบัติข้อนี้แสดงถึงคุณค่าและประโยชน์ของสารสนเทศที่นับว่าสำคัญมาก เพราะแม้สารสนเทศนั้นจะตรงต่อความต้องการและสามารถผลิตได้ทันเวลา แต่ถ้าขาดความถูกต้องแล้วก็จะหาประโยชน์ไม่ได้เลย สารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำ จะต้องมีการบันทึกจากสภาพความเป็นจริงในเวลาที่สามารถ และผ่านกระบวนการในการจัดเก็บ ด้วยวิธีการเครื่องมือที่ถูกต้องได้มาตรฐาน หากตรวจสอบแล้วพบข้อผิดพลาดบกพร่องก็ต้องจัดเก็บหรือแก้ไขใหม่

3. การจัดกระทำข้อมูล

เป็นการนำข้อมูลมาประมวลผลเป็นสารสนเทศ ส่วนตัวใดเป็นสารสนเทศอยู่แล้วนำมาจัดกลุ่มแยกแยะตามลักษณะ และประเภทของสารสนเทศ ซึ่งการประมวลผลนั้น ใช้ตั้งแต่วิธีการง่าย

ที่เรียกว่า ทำด้วยมือ ใช้เครื่องคิดเลข จนกระทั่งมาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีแนวปฏิบัติสำคัญๆ ดังนี้

3.1 มอบหมายผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านคณิตศาสตร์ สถิติ หรือผู้รับผิดชอบงานข้อมูลของโรงเรียน เป็นผู้ดำเนินการประมวลผล

3.2 การประมวลผลข้อมูล เป็นสารสนเทศจะต้องจัดทำเฉพาะสารสนเทศที่หน่วยงานได้กำหนดขอข่าวก่อนแล้วเท่านั้น เช่น ในการวางแผนทางการศึกษา ก็จะมีรายการดัชนี เพื่อการวางแผนที่ได้กำหนดไว้แล้วว่ามีตัวใดบ้าง หรือในการรายงานข้อมูลประจำปี ก็จะสามารถตรวจสอบจากตารางได้ว่า ตารางใดบ้างที่ต้องนำข้อมูล มาประมวลผลเป็นสารสนเทศ ก่อนจึงจะกรอกเพื่อรายงานได้ ก็ประมวลผลเฉพาะตัวนั้น ๆ โดยยึดหลักการที่ว่า การประมวลผลแต่ละตัวต้องตอบคำถามที่ได้ว่า สารสนเทศตัวนี้เอาไปใช้ประโยชน์อะไร มิฉะนั้นจะเสียเวลาในการจัดทำ

3.3 หากโรงเรียนใดด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ก็ควรจัดทำโปรแกรม โดยควรยึดโปรแกรมให้สอดคล้องกับระดับจังหวัด เพราะในอนาคตจะได้เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย และส่งสายตรงกันไว้

4. การจัดเก็บข้อมูล

การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลไว้ในหน่วยงาน ขึ้นนี้เป็นการจัดให้มีแหล่งรวมของข้อมูลสารสนเทศไว้ในหน่วยงาน ซึ่งอาจเรียกว่า ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษาระดับโรงเรียน ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

4.1 ต้องจัดให้มีสถานที่ เช่น มีห้อง ๆ หนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียน เป็นศูนย์สารสนเทศ หรืออาจใช้ส่วนหนึ่งของห้องสมุด ห้องอื่น ๆ หรือหากมีคอมพิวเตอร์ อาจใช้ห้องคอมพิวเตอร์ก็ได้ เป็นสถานที่จัดเก็บ

4.2 จัดให้มีครุภัณฑ์ วัสดุ จำเป็น เช่น ตู้สำหรับจัดเก็บแฟ้มข้อมูลสารสนเทศ เก็บแผ่นบันทึกข้อมูล ไว้ในห้องในข้อ 4.1

4.3 จัดระบบค้นหา หากเป็นแฟ้ม หรือหากเป็นคอมพิวเตอร์ก็ควรจัดทำเป็นโปรแกรมให้สอดคล้องกับลักษณะงานของโรงเรียน เพื่อประสิทธิภาพของการใช้ และการบริหาร

ข้อมูลของหน่วยงาน และที่สำคัญคือต้องสร้างให้สอดคล้องกับโปรแกรมในระดับจังหวัด และอำเภอ เพื่อวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาแล้วในขั้นการจัดกระทำข้อมูล

4.4 แต่ละกรอบปีควรจัดทำแผนภูมิแสดงสารสนเทศที่สำคัญ ๆ เป็นแผ่นป้ายหรือรูปแบบอื่น ๆ เพื่อเผยแพร่แก่หน่วยงานในสังกัด หรือบุคลากรอื่น ๆ ที่สนใจ เช่น แผนภูมิ แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มประสบการณ์ ประจำปีการศึกษาารายชั้นเรียน เป็นต้น

4.5 หากเป็นไปได้ควรจัดทำเป็นสไลด์สรุปข้อมูลสารสนเทศสำคัญ ๆ เพื่อประกอบการบรรยาย กรณีผู้มาศึกษาดูงาน หรือไปเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นรู้

4.6 หากโรงเรียนมีสถานที่เพียงพอ มีความพร้อมอาจจัดเป็นห้องปฏิบัติการสำหรับเสนอผลงานของหน่วยงาน ซึ่งมีสารสนเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญ

5. การนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้

ขั้นนี้เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประกอบการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์การนำแต่ละเรื่อง แต่ในทางปฏิบัติเมื่อต้องการใช้ เช่น เพื่อการวางแผนที่นำข้อมูลสารสนเทศที่ต้องใช้เพื่อการวางแผนวิเคราะห์ตามกระบวนการแล้วนำมาใช้ ในการนำข้อมูลสารสนเทศมาว่าจะเพื่อการใด จะต้องประกอบด้วย การตัดสินใจวกเข้าไปด้วยทุกครั้ง ซึ่งหมายถึงว่าการนำข้อมูลต้องมีศิลปะประกอบด้วย โดยเฉพาะสำหรับผู้บริหาร มีผู้กล่าวว่า "การทำงานทุกอย่างเราต้องใช้ข้อมูล แต่บางครั้งข้อมูลอาจกลับมาสร้างปัญหาให้ได้ หากใช้ไม่ถูก" การตัดสินใจโดยไม่ใช้ข้อมูลประกอบถือเป็นความผิดพลาด แต่การนำข้อมูลที่ดีประกอบกับการตัดสินใจถือเป็นความผิดพลาดยิ่งกว่า

ขอบเขตข้อมูลสารสนเทศในระดับโรงเรียน

วีระ สุภากิจ (2539 : 247 - 250) ได้กล่าวถึง ขอบเขตข้อมูลสารสนเทศในระดับโรงเรียนไว้ดังนี้

สารสนเทศที่ดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณ แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของสารสนเทศ และตรงกับความต้องการ ในการวางแผนของโรงเรียนซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 2 ประการ คือ วางแผนเพื่อแก้ปัญหา และวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษานั้น ต้องมีการจัดทำโครงการหรืองานต่าง ๆ ขึ้น

เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้ในหลายระดับตามองค์กรของการบริหาร ตั้งแต่ระดับงาน/หมวดวิชา ฝ่าย หรือระดับโรงเรียน ในกรณีนี้ จำเป็นต้องมีข้อมูลและสารสนเทศที่เกิดขึ้นในระดับนั้น ๆ ช่วยสนับสนุนเหตุผลความจำเป็น บ่งชี้ปัญหา และสภาพปัจจุบันของปัญหาให้ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและสารสนเทศที่ใช้ในการวางแผนในเรื่องต่าง ๆ นั้นจะมาจากแหล่งข้อมูลภายในโรงเรียนและแหล่งข้อมูลภายนอกโรงเรียนประกอบกันซึ่งมีอยู่มากมาย โรงเรียนจึงจำเป็นต้องพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับการใช้งานไม่ว่าใช้เพื่อการวางแผน การรายงานจังหวัด กรม

ในการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนตามขั้นตอนที่จะได้กล่าวถึงนี้ โรงเรียนจำเป็นต้องตอบคำถามให้ได้ว่าจะต้องมีและใช้ข้อมูลอะไรบ้างจึงจะเพียงพอตามวัตถุประสงค์การบริหารและปฏิบัติการตามภารกิจของโรงเรียนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น ในระยะ 1 ปีการศึกษา เพื่อจะได้จัดเก็บมาจากแหล่งและนำมาจัดไว้ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ หลักการและกรอบความคิดในการกำหนดจำนวนข้อมูลสารสนเทศที่โรงเรียนจะต้องมีและใช้ที่สำคัญมีดังนี้

1. ระบบสารสนเทศที่ดีจะต้องเป็นระบบที่ทำหน้าที่ได้ครบทั้ง 3 ประการคือ

1.1 จัดเก็บและบันทึกข้อมูลสารสนเทศที่เป็นตัวแทนได้ครอบคลุมเหตุการณ์พื้นฐาน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของโรงเรียน

1.2 แสดงภาพเหตุการณ์ พื้นฐาน และกิจกรรมของโรงเรียนโดยสรุปรวมตามระยะเวลาที่โรงเรียนต้องการใช้

1.3 วิเคราะห์และประเมิน โดยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ เพื่อวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลสารสนเทศและการประเมินค่าเพื่อประกอบการตัดสินใจ (ซึ่งเป็นหน้าที่ระดับสูงกว่าหน้าที่ 1.1 และ 1.2)

2. ระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดีจะต้องตรงกับวัตถุประสงค์การใช้งานของโรงเรียน

วัตถุประสงค์การใช้งานข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนจะเป็นกรอบที่จะช่วยในการกำหนดขอบข่ายหรือจำนวนของข้อมูลสารสนเทศสำหรับการใช้งานระดับโรงเรียน วัตถุประสงค์ในการใช้ที่สำคัญมีดังนี้

2.1 เพื่อการวางแผนพัฒนาการศึกษาทั้งระยะยาว แผนพัฒนาประจำปีและแผนปฏิบัติการประจำปี สารสนเทศที่ต้องใช้เพื่อการวางแผนเรียกว่า ดัชนี (Index) หรือ "ตัวชี้แนะ" (Indicator)

2.2 เพื่อการรายงานผลการปฏิบัติงานหรือรายงานข้อมูลทางการศึกษาประจำปีการศึกษา โรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศให้กับหน่วยงานระดับเหนือหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การทำให้ข้อมูลแก่กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หรือคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด เป็นต้น

3. ข้อมูลสารสนเทศที่ดีต้องครอบคลุมภารกิจของโรงเรียน

โรงเรียนจะต้องมีสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อใช้ในการบริหารและการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมภารกิจของโรงเรียนดังนี้

3.1 ระดับการศึกษาที่โรงเรียนรับผิดชอบ เช่น โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่รับผิดชอบจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องมีข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่รับผิดชอบ เป็นต้น

3.2 ลักษณะงานของโรงเรียน โรงเรียนจะต้องมีข้อมูลให้เพียงพอและครอบคลุมงานของโรงเรียนทั้ง 6 งาน ได้แก่ 1) งานวิชาการ 2) งานกิจการนักเรียน 3) งานอาคารสถานที่ 4) งานบุคลากร 5) งานการเงิน พัสดุ 6) งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยด้านการจัดสารสนเทศทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าสรุปมาได้ดังนี้

อนุจินต์ กนิษฐรัตติ (2528 : 32) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศจะต้องมีการจัดกระทำให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ทันสมัยการจัดเก็บข้อมูลด้านต่าง ๆ ไม่สามารถเก็บได้ทันเวลาที่กำหนดไว้

สุรชาติ สินทรัพย์ (2528 : 48) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีการจัดเก็บข้อมูลแยกเป็น 7 แผนงาน คือ ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบริหารทั่วไป ชุมชนและการเงิน ด้านความสัมพันธ์ชุมชน และข้อมูลสารสนเทศด้านงานโครงการพิเศษ มีไว้เพื่อใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานและการควบคุม บัญชีการจัดระบบสารสนเทศ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร ทั้งผู้ใช้ข้อมูลและสารสนเทศ และผู้ให้ข้อมูล ในด้านการดำเนินการมีปัญหาค่อนข้างมาก ซึ่งไม่ทันตามความต้องการของการใช้

ทองเพชร จุมปา (2530 : 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า ในกระบวนการออกแบบ และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร มีปัญหาในด้านการขาดบุคลากร ที่มีความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ โดยเฉพาะการวิเคราะห์และออกแบบระบบ ขาดการร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดระบบน้อยเกินไป และสารสนเทศที่ผลิตได้จากระบบ ไม่สนองความต้องการของโรงเรียน

กัญญา สว่างเรืองศรี (2533 : 38) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพ และปัญหาในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ส่วนใหญ่ไม่ได้จัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นระบบ แต่มีการจัดหมวดหมู่ตามประเภทของข้อมูล มีสภาพเป็นที่น่าพอใจ บุคลากรผู้รับผิดชอบส่วนมากไม่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องสารสนเทศมาก่อน ส่วนใหญ่ใช้ประสบการณ์ในการจัดระบบสารสนเทศ

สุรารักษ์ ลีอนภา (2534 : 30) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ จัดให้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูล และสารสนเทศเพียงหน่วยเดียว ส่วนใหญ่ผู้จัดระบบสารสนเทศ เคยได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมเรื่องสารสนเทศมาก่อน โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ได้มีการจัดระบบสารสนเทศ โดยแยกเป็นเรื่อง ๆ ของแต่ละงาน แต่ละฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียนนำข้อมูล และสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผน และกำหนดนโยบายมากที่สุด

ประทีปศรี สมทรัพย์ (2528 : 23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการในการใช้ และการจัดการสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัย ไว้ดังนี้ ปัญหาในการใช้ข้อมูล และสารสนเทศที่ต้องการ สารสนเทศที่มีอยู่ไม่เพียงพอ และขาดความต่อเนื่อง ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องการให้เก็บรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศทั้งหมดของโรงเรียน ไว้ที่หน่วยงานเฉพาะหน่วยงานเดียว มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อสะดวกในการใช้ด้านการบริหาร

งานวิจัยในต่างประเทศ

ชิงห์ (เชิดศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์. 2537 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Singh. 1981 : 1451 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจและทิศทางการของระบบสารสนเทศ : กรณีศึกษาระบบสารสนเทศของวิทยาลัยชุมชน ศูนย์ วาย เอ็ม ซีเอ ในชิคาโก จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ทุกระดับต้องการสารสนเทศ ที่เป็นทั้งสารสนเทศที่สรุปผลแล้ว และสารสนเทศที่แสดงรายละเอียด เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ผู้บริหารระดับสูงมีความเห็นว่าสารสนเทศยังไม่เพียงพอ ผู้บริหารระดับกลางพอใจกับระบบที่มีอยู่ ผู้บริหารระดับปฏิบัติการไม่เชื่อถือข้อมูลที่วัดมาจากระบบที่ได้จัดกระทำไว้

แบร์รี่ (ละม่อม ชัยโย. 2536 : 56 ; อ้างอิงมาจาก Barry. 1984 : 1517) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในหน่วยงานรัฐบาลกลาง ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเพื่อการหาวิธีการออกแบบ และนาระบบสารสนเทศที่เป็นระบบอัตโนมัติบางชิ้นงานภาครัฐ มีการวิเคราะห์ภาระหน้าที่สำคัญ ๆ ความซับซ้อน ของงาน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ เพื่อจะปรับไปใช้กับการทำงานของระบบสารสนเทศ ไม่มีการตัดสินใจแบบใดแบบหนึ่งที่เหมาะสม

คาราดิมา (Karadima. 1984 : 2411 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ ด้านข้อมูลของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยชาติเอโวก เดอ ซิลี (Universidad De Satiago De Chile (USACH) ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ของอาจารย์ในแต่ละขณะนั้น ต่างมีความสำคัญต่อการบริหาร การวางแผนการใช้ อัตรากำลังคน การวางแผนพัฒนาขีดความสามารถของคณาจารย์ และการวางแผนงานทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย

จีนเยอร์เซน (Chinyersen. 1989 : 3636 - A) ได้ศึกษาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารเรื่อง ความสัมพันธ์ปัญหา และกลยุทธ์สำหรับระบบสารสนเทศ ในการจัดทำรับรองผลการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า ในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำระเบียบประวัติผู้เรียน และการจัดทำรับรองผลการเรียน ในสถาบันอุดมศึกษาประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญงานด้านระบบสารสนเทศ การตัดสินใจในการปฏิบัติงานต้องขึ้นอยู่กับการใช้เวลาของเจ้าหน้าที่ข้อมูล

จากผลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการจัดระบบสารสนเทศ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นั้น จะเห็นได้ว่า ระบบสารสนเทศได้เข้ามามีส่วนสำคัญยิ่งในองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดเล็ก หรือขนาดใหญ่ เนื่องจากในองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในเรื่องของการบริหารองค์กรให้เจริญก้าวหน้า และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยสรุปแล้ว ปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศยังประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาค้นคว้าให้พบแนวทางที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศต่อไป ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จึงสนใจศึกษาการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จึงตั้งสมมติฐานในการศึกษาไว้ดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2539 จำนวน 359 คน จำนวนเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 108 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 184 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 67 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง สัดส่วนของเครซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 186 คน จำนวนเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 56 คน ผู้บริหารโรงเรียน
ขนาดกลาง จำนวน 95 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 35 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร จำนวนตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	108	56
กลาง	184	95
ใหญ่	67	35
รวม	359	186

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างและค่าร้อยละของผู้บริหาร จำนวนตามประสบการณ์และ
ขนาดโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์		
ต่ำกว่า 10 ปี	57	30.6
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	129	69.4
รวม	186	100
ผู้บริหารโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	56	30.1
ขนาดกลาง	95	51.1
ขนาดใหญ่	35	18.8
รวม	186	100

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบ
สอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของ
ผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษาใน 5 ด้าน
คือการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำ
ข้อมูลสารสนเทศไปใช้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติใน 5 ด้านคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้
2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษานั้นมาสร้างคานิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการร่างข้อคำถามของแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี เป็นรายชื่อให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้านคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ โดยกำหนดช่วงการตอบไว้ข้อละ 5 ช่วง แต่ละช่วงกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อใช้ในการแปลความหมายเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับการปฏิบัติมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ดังนี้
4. นำร่างแบบสอบถามปรึกษาคณะกรรมการปริชญานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานเบื้องต้น
5. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องการใช้อ้อยคำให้ชัดเจน และการพิจารณาแก้ไขข้อความที่ซ้ำซ้อน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้น
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรีที่มาชักกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97
7. นำแบบสอบถามส่งไปให้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนผู้วิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี
2. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดราชบุรี
3. ส่งจดหมายพร้อมแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังผู้บริหาร พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยภายในเวลาที่กำหนด โดยผู้วิจัยอำนวยความสะดวกของ ผอ.หรือที่อยู่ของผู้วิจัย และติดดวงตราไปรษณียากร อย่างถูกต้องครบถ้วน
4. เมื่อครบกำหนดวันแล้ว ได้รับแบบสอบถามที่ส่งกลับไม่ครบ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามซ้ำไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการห้สำไว้ อีกครั้งหนึ่งทางไปรษณีย์จนได้รับแบบสอบถามคืนครบจำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาคัดเลือกฉบับสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ จากแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 186 ฉบับ
2. บันทึกคะแนนจากแบบสอบถามลงในตารางลงรหัส
3. นำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์
4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (The Statistical Package for IBM PC)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามได้ครบตามจำนวนแล้ว จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามแยกเป็นรายด้านและรายข้อ ตามจุดมุ่งหมายข้อ 1 แล้วนำเสนอในรูปตาราง ดังแสดงในตาราง 3 - 15
2. ทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวนตามประสบการณ์ โดยใช้ t-test และจำนวนตามขนาดโรงเรียน โดยใช้ F-test ตามจุดมุ่งหมายข้อ 2 แล้วนำเสนอในรูปตาราง ดังแสดงในตาราง 16-17
3. แปลความหมายคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 3.57 - 5.00	หมายความว่า	มีระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 2.24 - 3.56	หมายความว่า	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.23	หมายความว่า	มีระดับการปฏิบัติน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171)
2. วิเคราะห์การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171)
3. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 62 - 64) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97
4. เปรียบเทียบค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่าง

4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป โดยใช้ t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 84 - 86)

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ โดยใช้ F-test ชนิดทางเดียว (One Way ANOVA) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

4.3 ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ่ (บุศรี วงศ์รัตนะ. 2534 : 263 - 264 ; อ้างอิงมาจาก Sheffé Byrkit. 1975 : 276 - 277)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี เพื่อให้การนำเสนอเป็นไปตาม
ลำดับขั้นตอน จึงได้กำหนดหัวข้อไว้ดังนี้คือ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและให้เกิดความเข้าใจงานการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล
ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

X	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่า t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาค่า F-distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน	Mean Square
SS	แทน	Sum of Square
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำนวนตามประสมการณ์และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวนตามประสมการณ์และขนาดโรงเรียน ในรายด้าน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ตามตัวแปรที่กำหนดในกรอบ 5 ด้าน ดังแสดงในตาราง 3 - 15 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงาน	ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา N = 186		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.48	.58	ปานกลาง
ด้านการตรวจสอบข้อมูล	3.18	.66	ปานกลาง
ด้านการจัดกระทำข้อมูล	3.30	.65	ปานกลาง
ด้านการจัดเก็บข้อมูล	3.05	.69	ปานกลาง
ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้	3.46	.60	ปานกลาง
รวม	3.29	.56	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านก็อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เรียงลำดับจากด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ ด้านการจัดกระทำข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล และด้านการจัดเก็บข้อมูล

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวม และรายด้าน จำนวนตามประสมการณ์

การปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.49	.63	ปานกลาง	3.48	.56	ปานกลาง
ด้านการตรวจสอบข้อมูล	3.25	.68	ปานกลาง	3.15	.65	ปานกลาง
ด้านการจัดกระทำข้อมูล	3.36	.64	ปานกลาง	3.27	.66	ปานกลาง
ด้านการจัดเก็บข้อมูล	3.12	.71	ปานกลาง	3.02	.69	ปานกลาง
ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศ มาใช้	3.59	.61	มาก	3.40	.58	ปานกลาง
รวม	3.36	.58	ปานกลาง	3.26	.55	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวม และรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์

การปฏิบัติงานด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สืบหาแหล่งที่มาของข้อมูลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างทั่วถึง ...	3.70	.63	มาก	3.63	.61	มาก
2. วางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ อย่างชัดเจน ..	3.72	.73	มาก	3.61	.75	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการเก็บ รวบรวมข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบ การเก็บรวบรวมข้อมูล ..	3.93	.88	มาก	3.90	.75	มาก
4. จัดทำเครื่องมือหลาย รูปแบบในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	3.35	.74	ปานกลาง	3.27	.75	ปานกลาง
5. จัดให้บุคลากรเข้ารับการ อบรมชี้แจงเกี่ยวกับการ เก็บรวบรวมข้อมูล	3.09	.95	ปานกลาง	3.13	.98	ปานกลาง
6. จัดให้มีสถานที่ที่แน่นอนใน การเก็บรวบรวมข้อมูล..	3.58	.84	มาก	3.67	.78	มาก
7. ขอความร่วมมือจากผู้ เกี่ยวข้องในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	3.51	.93	ปานกลาง	3.57	.68	มาก
8. กำหนดตารางเวลาอย่าง ชัดเจนในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	3.04	.96	ปานกลาง	3.03	.82	ปานกลาง
รวม	3.49	.63	ปานกลาง	3.48	.56	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดทำมีบุคลากรรับผิดชอบการเก็บรวบรวมข้อมูล วางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ อย่างชัดเจน สรรวจแหล่งที่มาของข้อมูลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างทั่วถึง และจัดทำมีสถานที่ที่แน่นอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดทำมีบุคลากรรับผิดชอบการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำมีสถานที่ที่แน่นอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล สรรวจแหล่งที่มาของข้อมูลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างทั่วถึง วางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ อย่างชัดเจน และขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับ

การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการตรวจสอบข้อมูล โดยรวม และรายข้อ งานแนกตามประสบการณ์

การปฏิบัติงานด้าน การตรวจสอบข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีแบบบันทึกข้อมูลเป็น หลักฐานในการรับส่งข้อมูล ทุกครั้ง	3.61	.94	มาก	3.53	.89	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้าน การตรวจสอบข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. มีการมอบหมายให้บุคลากร รับผิดชอบการรับส่งข้อมูล.	3.91	.87	มาก	3.78	.75	มาก
3. มีการตรวจสอบเนื้อหา สาระของข้อมูลอยู่เสมอ..	3.77	.73	มาก	3.59	.77	มาก
4. มีระบบการเก็บข้อมูลย้อน หลังเป็นช่วงเวลา ชัดเจน	3.53	.83	ปานกลาง	3.45	.81	ปานกลาง
5. มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย สามารถ นำมาใช้ในการตรวจสอบ แหล่งที่มาของข้อมูลได้ เช่น โทรศัพท์ โทรพิมพ์ คอมพิวเตอร์ วิทยุสื่อสาร.	2.54	1.23	ปานกลาง	2.43	1.09	ปานกลาง
6. มีงบประมาณเพียงพอที่จะ นำไปใช้ในการตรวจสอบ ข้อมูลได้	2.40	.98	ปานกลาง	2.22	.93	น้อย
7. มีแหล่งวิทยากรเพื่อปรึกษา ในการปรับปรุงข้อมูลให้ ถูกต้องสมบูรณ์.....	2.65	.97	ปานกลาง	2.65	.92	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้าน การตรวจสอบข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูล ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ..	3.61	.67	มาก	3.54	.73	ปานกลาง
รวม	3.25	.68	ปานกลาง	3.15	.65	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ด้านการตรวจสอบข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบการรับส่งข้อมูล มีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของข้อมูล มีแบบบันทึกข้อมูลเป็นหลักฐานในการรับส่งข้อมูลทุกครั้ง และมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการตรวจสอบข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบการรับส่งข้อมูล และมีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของข้อมูลอยู่เสมอ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีงบประมาณเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบข้อมูลได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับ การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี ด้านการจัดกระทำข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำนวนตามประสมการณ

การปฏิบัติงานด้าน การจัดกระทำข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดให้มีสถานที่ในการ เก็บรวบรวมข้อมูลและอุป- กรณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม	3.60	.73	มาก	3.43	.81	ปานกลาง
2. จัดอุปกรณ์การเก็บรวบรวม ข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ อย่างเป็นระบบ	3.67	.79	มาก	3.47	.81	ปานกลาง
3. ทาดัชนีป้ายชื่อกำกับหมวด หมู่สารสนเทศเพื่อความ สะดวกในการค้นหา ...	3.37	.84	ปานกลาง	3.29	.98	ปานกลาง
4. ปรับเปลี่ยนวิธีเก็บข้อมูลให้ สะดวกในการนำไปใช้..	3.46	.71	ปานกลาง	3.37	.75	ปานกลาง
5. กำหนดให้มีระเบียบอย่าง ชัดเจนในการนำข้อมูล แต่ละชนิด	3.33	.79	ปานกลาง	3.26	.80	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้าน การจัดกระทำข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. จัดงบประมาณให้เพียงพอ ในการจัดเก็บรวบรวม ข้อมูลในแต่ละปีการศึกษา.	2.81	.97	ปานกลาง	2.63	.94	ปานกลาง
7. วางแผนร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ ในการใช้ข้อมูลให้ มีประสิทธิภาพ	3.37	.82	ปานกลาง	3.37	.79	ปานกลาง
8. มีการสื่อสารให้ฝ่ายต่าง ๆ ทราบเกี่ยวกับข้อมูลสาร- สนเทศของโรงเรียน...	3.32	.78	ปานกลาง	3.30	.82	ปานกลาง
รวม	3.36	.64	ปานกลาง	3.27	.66	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระดับ
การปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ด้านการจัดกระทำข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กำหนดให้มีสถานทีในการเก็บรวบรวมข้อมูลและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่าง
เหมาะสม และจัดอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ มีค่าคะแนนเฉลี่ย
การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการจัดกระทำข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการจัดเก็บข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์

การปฏิบัติงานด้านการ จัดเก็บข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการจัดเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์ ตามแผนงานที่กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบ	3.54	.85	ปานกลาง	3.42	.75	ปานกลาง
2. มีสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางใน การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ เหมาะสม	3.39	.90	ปานกลาง	3.33	.78	ปานกลาง
3. มีอุปกรณ์และเทคโนโลยี ที่ทันสมัยในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	2.58	1.07	ปานกลาง	2.47	1.02	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการ จัดเก็บข้อมูล	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. จัดงบประมาณสนับสนุนการ เก็บรวบรวมข้อมูลอย่าง เหมาะสม	2.67	.93	ปานกลาง	2.53	.99	ปานกลาง
5. จัดให้บุคลากรเข้ารับการ อบรมชี้แจงเกี่ยวกับการจัด เก็บข้อมูล	2.88	1.05	ปานกลาง	2.82	1.00	ปานกลาง
6. มีการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการจัดเก็บข้อมูล อย่างต่อเนื่อง	3.37	.77	ปานกลาง	3.11	.84	ปานกลาง
7. มีการกำจัดข้อมูลที่ล้าสมัย และหมดอายุออกไปอย่าง สม่ำเสมอ	3.37	.96	ปานกลาง	3.25	.81	ปานกลาง
8. มีระบบค้นหาข้อมูลที่แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ	3.19	.79	ปานกลาง	3.21	.77	ปานกลาง
รวม	3.12	.71	ปานกลาง	3.02	.69	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ด้านการจัดเก็บข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 9 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ โดยรวมและรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์

การปฏิบัติงานด้านการนำ ข้อมูลสารสนเทศไปใช้	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. วางแผนการนำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้ในกิจกรรมการบริหาร โรงเรียนทุก ๆ ด้าน	3.79	.80	มาก	3.57	.76	มาก
2. เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่เป็น ประโยชน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ทั้งงานและนอกโรงเรียน ...	3.65	.79	มาก	3.44	.78	ปานกลาง
3. มีวิธีการเผยแพร่ข้อมูลสาร สนเทศหลายรูปแบบ เช่น เสียงตามสาย ป้ายนิเทศ บทความ วารสาร	3.51	.78	ปานกลาง	3.48	.74	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการนำ ข้อมูลสารสนเทศมาใช้	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ บุคลากร สนใจ และเห็น ความสำคัญของระบบสาร สนเทศของโรงเรียน ...	3.56	.82	ปานกลาง	3.38	.78
5. จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพื่อใช้ในการบริการ สารสนเทศ	3.46	.78	ปานกลาง	3.14	.74	ปานกลาง
6. เปิดโอกาสให้บุคลากรทุก ฝ่ายมีส่วนร่วมในงาน บริการสารสนเทศใน โรงเรียน	3.67	.69	มาก	3.50	.71	ปานกลาง
7. มีวิธีการติดตามและ ประเมินผลงานบริการ ข้อมูลสารสนเทศอย่าง สม่ำเสมอ	3.49	.76	ปานกลาง	3.26	.73	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการนำ ข้อมูลสารสนเทศมาใช้	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. มีการนำข้อมูลที่ได้ทำการ ติดตามและประเมินผลมา ปรับปรุงงานบริการสาร - สนเทศของโรงเรียนให้ ก้าวหน้าอยู่เสมอ	3.63	.70	มาก	3.40	.72	ปานกลาง
รวม	3.59	.61	มาก	3.40	.58	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วางแผนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในกิจกรรมการบริหารโรงเรียนทุก ๆ ด้าน เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในงานบริการสารสนเทศในโรงเรียน เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั้งในและนอกโรงเรียน และมีการนำข้อมูลที่ได้ทำการติดตามและประเมินผลมาปรับปรุงงานบริการสารสนเทศของโรงเรียนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วางแผนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในกิจกรรมการบริหารโรงเรียนทุก ๆ ด้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 10 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร
ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติงาน	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.48	.66	ปานกลาง	3.49	.54	ปานกลาง	3.45	.55	ปานกลาง
ด้านการตรวจสอบข้อมูล	3.09	.68	ปานกลาง	3.22	.67	ปานกลาง	3.24	.60	ปานกลาง
ด้านการจัดกระทำข้อมูล	3.29	.65	ปานกลาง	3.32	.65	ปานกลาง	3.25	.66	ปานกลาง
ด้านการจัดเก็บข้อมูล	3.02	.68	ปานกลาง	3.06	.73	ปานกลาง	3.06	.64	ปานกลาง
ด้านการนำข้อมูล สารสนเทศไปใช้	3.42	.64	ปานกลาง	3.45	.61	ปานกลาง	3.54	.50	ปานกลาง
รวม	3.26	.58	ปานกลาง	3.31	.57	ปานกลาง	3.31	.53	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตาราง 11 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำแนก ตามขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติงานด้านการ เก็บรวบรวมข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สारวแหล่งที่มาของ ข้อมูลทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน อย่างทั่วถึง	3.61	.71	มาก	3.67	.57	มาก	3.66	.59	มาก
2. วางแผนในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจาก แหล่งที่มาต่าง ๆ อย่างชัดเจน	3.63	.86	มาก	3.65	.68	มาก	3.66	.73	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการ เก็บรวบรวมข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.91	.88	มาก	3.94	.77	มาก	3.83	.71	มาก
4. จัดทำเครื่องมือหลายรูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล ...	3.34	.82	ปานกลาง	3.28	.74	ปานกลาง	3.26	.66	ปานกลาง
5. จัดให้บุคลากรเข้ารับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.18	.96	ปานกลาง	3.12	1.00	ปานกลาง	3.03	.92	ปานกลาง
6. จัดให้มีสถานที่ที่แน่นอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.66	.79	มาก	3.64	.81	มาก	3.60	.81	มาก
7. ขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล ..	3.45	.91	ปานกลาง	3.59	.71	มาก	3.60	.65	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการ เก็บรวบรวมข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. กำหนดตารางเวลา อย่างชัดเจนในการ เก็บรวบรวมข้อมูล ..	3.09	1.00	ปาน กลาง	3.01	.83	ปาน กลาง	3.00	.73	ปานกลาง
รวม	3.48	.66	ปาน กลาง	3.49	.54	ปาน กลาง	3.45	.55	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบการเก็บรวบรวมข้อมูล สืบหาแหล่งที่มาของข้อมูลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างทั่วถึง วางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ อย่างชัดเจน และจัดให้มีสถานที่ที่แน่นอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการตรวจสอบข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำนวนตามขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีแบบบันทึกข้อมูลเป็นหลักฐานในการรับส่งข้อมูลทุกครั้ง	3.48	1.03	ปานกลาง	3.67	.87	มาก	3.34	.76	ปานกลาง
2. มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบการรับส่งข้อมูล	3.82	.81	มาก	3.84	.84	มาก	3.77	.60	มาก
3. มีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของข้อมูลอยู่เสมอ	3.63	.84	มาก	3.66	.77	มาก	3.63	.60	มาก
4. มีระบบการเก็บข้อมูลย้อนหลังเป็นช่วงเวลา ที่ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้	3.41	.89	ปานกลาง	3.55	.78	ปานกลาง	3.37	.77	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการ ตรวจสอบข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย สามารถนำมาใช้ในการ การตรวจสอบแหล่งที่ มาของข้อมูลได้ เช่น โทรศัพท์ โทรพิมพ์ คอมพิวเตอร์ วิทยุ สื่อสาร	2.23	1.25	น้อย	2.54	1.05	ปาน กลาง	2.63	1.11	ปานกลาง
6. มีงบประมาณเพียงพอ ที่จะนำมาใช้ในการ ตรวจสอบข้อมูลได้ ..	2.16	1.01	น้อย	2.27	.95	ปาน กลาง	2.49	.82	ปานกลาง
7. มีแหล่งวิทยากรเพื่อ ปรึกษานการปรับปรุง ข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์	2.54	.95	ปาน กลาง	2.61	.91	ปาน กลาง	2.94	.94	ปานกลาง
8. มีการปรับปรุงแก้ไข ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ	3.45	.71	ปาน กลาง	3.58	.74	มาก	3.71	.62	มาก
รวม	3.09	.68	ปาน กลาง	3.22	.67	ปาน กลาง	3.24	.60	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการตรวจสอบข้อมูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบการรับส่งข้อมูล และมีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของข้อมูลอยู่เสมอ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้ เช่น โทรศัพท์ โทรพิมพ์ คอมพิวเตอร์ วิทยุสื่อสาร และมีงบประมาณเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบข้อมูลได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการตรวจสอบข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบการรับส่งข้อมูล มีแบบบันทึกข้อมูลเป็นหลักฐาน มีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของข้อมูลอยู่เสมอ และมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการตรวจสอบข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบการรับส่งข้อมูล มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของข้อมูลอยู่เสมอ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร
ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการจัดกระทำข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำนวน
ตามขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติงานด้านการ จัดกระทำข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดให้มีสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ...	3.48	.79	ปานกลาง	3.49	.76	ปานกลาง	3.43	.88	ปานกลาง
2. จัดอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ	3.59	.76	มาก	3.58	.85	มาก	3.29	.75	ปานกลาง
3. ทัดขี้นโยบายชื่อกำกับหมวดหมู่สารสนเทศเพื่อความสะดวกในการค้นหา	3.32	.99	ปานกลาง	3.34	.91	ปานกลาง	3.26	.95	ปานกลาง
4. ปรับเปลี่ยนวิธีเก็บข้อมูลให้สะดวกในการนำไปใช้	3.36	.75	ปานกลาง	3.44	.74	ปานกลาง	3.34	.73	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการ จัดกระทำข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. กำหนดให้มีระเบียบ อย่างชัดเจน ในการ ใช้ข้อมูลแต่ละชนิด ..	3.34	.75	ปาน กลาง	3.27	.84	ปาน กลาง	3.23	.73	ปานกลาง
6. จัดงบประมาณให้ เพียงพอในการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลในแต่ละ ปีการศึกษา	2.70	1.01	ปาน กลาง	2.68	.88	ปาน กลาง	2.66	1.08	ปานกลาง
7. วางแผนร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง ต่าง ๆ ในการใช้ ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ	3.23	.87	ปาน กลาง	3.39	.72	ปาน กลาง	3.54	.85	ปานกลาง
8. มีการสื่อสารให้ฝ่าย ต่าง ๆ ทราบเกี่ยวกับ ข้อมูลสารสนเทศของ โรงเรียน	3.30	.89	ปาน กลาง	3.33	.79	ปาน กลาง	3.26	.70	ปานกลาง
รวม	3.29	.65	ปาน กลาง	3.32	.65	ปาน กลาง	3.25	.66	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการจัดกระทำข้อมูลโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน ยกเว้นจัดอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ด้านการจัดเก็บข้อมูล โดยรวมและรายข้อ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติงานด้านการ จัดเก็บข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการจัดเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์ ตามแผนงานที่กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบ	3.39	.73	ปาน กลาง	3.52	.82	ปาน กลาง	3.40	.74	ปานกลาง
2. มีสถานที่ที่เป็นศูนย์กลาง งานการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เหมาะสม	3.30	.83	ปาน กลาง	3.33	.87	ปาน กลาง	3.49	.66	ปานกลาง
3. มีอุปกรณ์และเทคนิค ที่ทันสมัยในการเก็บ รวบรวมข้อมูล	2.34	1.12	ปาน กลาง	2.54	1.04	ปาน กลาง	2.66	.87	ปานกลาง

ตาราง 14 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการ จัดเก็บข้อมูล	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. จัดงบประมาณสนับสนุน การเก็บรวบรวมข้อมูล อย่างเหมาะสม	2.59	.99	ปาน กลาง	2.55	.95	ปาน กลาง	2.63	1.03	ปานกลาง
5. จัดให้บุคลากรเข้ารับ การอบรมชี้แจงเกี่ยว กับการจัดเก็บข้อมูล..	2.91	.98	ปาน กลาง	2.83	1.06	ปาน กลาง	2.74	.95	ปานกลาง
6. มีการปรับปรุงและ พัฒนาระบบการจัดเก็บ ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง..	3.20	.82	ปาน กลาง	3.23	.79	ปาน กลาง	3.06	.94	ปานกลาง
7. มีการกำจัดข้อมูลที่ ซ้ำสมัย และหมดอายุ ออกไปอย่างสม่ำเสมอ	3.25	.98	ปาน กลาง	3.31	.79	ปาน กลาง	3.29	.86	ปานกลาง
8. มีระบบค้นหาข้อมูลที่ แม่นยำและมีประสิทธิภาพ	3.16	.76	ปาน กลาง	3.21	.82	ปาน กลาง	3.26	.66	ปานกลาง
รวม	3.02	.68	ปาน กลาง	3.06	.73	ปาน กลาง	3.06	.64	ปานกลาง

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการจัดเก็บข้อมูลโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับ การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ โดยรวมและรายข้อ จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติงานด้านการ นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. วางแผนการนำข้อมูล สารสนเทศไปใช้ใน กิจกรรมการบริหาร โรงเรียนทุก ๆ ด้าน.	3.63	.82	มาก	3.60	.78	มาก	3.74	.70	มาก
2. เผยแพร่ข้อมูลสาร- สนเทศที่เป็นประโยชน์ ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ทั้งใน และนอก โรงเรียน	3.50	.81	ปาน กลาง	3.45	.78	ปาน กลาง	3.66	.76	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการ นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. มีวิธีการเผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศหลายรูปแบบ เช่น เสียงตาม สาย ป้ายนิเทศ บทความ วารสาร	3.43	.85	ปาน กลาง	3.47	.73	ปาน กลาง	3.63	.65	มาก
4. มีการประชาสัมพันธ์ ให้บุคลากร สนใจและ เห็นความสำคัญของ ระบบสารสนเทศของ โรงเรียน	3.37	.80	ปาน กลาง	3.46	.85	ปาน กลาง	3.46	.66	ปานกลาง
5. จัดหาเครื่องมือและ อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับ สภาพท้องถิ่นเพื่อใช้ใน การบริการสารสนเทศ	3.21	.89	ปาน กลาง	3.24	.71	ปาน กลาง	3.26	.70	ปานกลาง
6. เปิดโอกาสให้บุคลากร ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมใน งานบริการสารสนเทศ ในโรงเรียน	3.52	.69	ปาน กลาง	3.53	.76	ปาน กลาง	3.66	.59	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

การปฏิบัติงานด้านการ นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้	ขนาดเล็ก N = 56			ขนาดกลาง N = 95			ขนาดใหญ่ N = 35		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. มีวิธีการติดตามและ ประเมินผลงานบริการ ข้อมูลสารสนเทศอย่าง สม่ำเสมอ	3.25	.86	ปาน กลาง	3.37	.70	ปาน กลาง	3.37	.69	ปานกลาง
8. มีการนำข้อมูลที่ได้ทำ การติดตาม และ ประเมินผลมาปรับปรุง งานบริการสารสนเทศ ของโรงเรียนให้ ก้าวหน้าอยู่เสมอ ..	3.45	.81	ปาน กลาง	3.46	.74	ปาน กลาง	3.54	.51	ปานกลาง
รวม	3.42	.64	ปาน กลาง	3.45	.61	ปาน กลาง	3.54	.50	ปานกลาง

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อระดับการ
ปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วางแผนการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในกิจกรรมการบริหาร

โรงเรียนทุก ๆ ด้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าวางแผนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในกิจกรรมการบริหารโรงเรียนทุก ๆ ด้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าวางแผนการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในกิจกรรมการบริหารโรงเรียนทุก ๆ ด้าน เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน เปิดโอกาสให้นักกลางทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในงานบริการสารสนเทศในโรงเรียน และมีวิธีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศหลายรูปแบบ เช่น เสียงตามสาย บ้ายนิเทศ บทความ วารสาร มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ตามตัวแปรที่กำหนดในกรอบ 5 ด้าน ดังแสดงในตาราง 16 - 17 ดังต่อไปนี้

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน จำนวนตามประสพการณ์

การปฏิบัติงาน	ต่ำกว่า 10 ปี N = 57		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 129		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.49	.63	3.48	.56	.14
ด้านการตรวจสอบข้อมูล	3.25	.68	3.15	.65	.99
ด้านการจัดกระทำข้อมูล	3.36	.64	3.27	.66	.96
ด้านการจัดเก็บข้อมูล	3.12	.71	3.02	.69	.94
ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้	3.59	.61	3.40	.58	2.07*
รวม	3.36	.58	3.26	.55	1.14

* $P < .05$

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การปฏิบัติงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	.0310	.0155	.05
	ภายในกลุ่ม	183	61.7059	.3372	
	รวม	185	61.7369		
ด้านการตรวจสอบข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	.6908	.3454	.79
	ภายในกลุ่ม	183	79.7165	.4356	
	รวม	185	80.4073		
ด้านการจัดกระทำข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	.1131	.0566	.13
	ภายในกลุ่ม	183	78.6859	.4300	
	รวม	185	78.7991		
ด้านการจัดเก็บข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม	2	.0814	.0407	.08
	ภายในกลุ่ม	183	88.8336	.4854	
	รวม	185	88.9105		

ตาราง 17 (ต่อ)

การปฏิบัติงาน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	.3217	.1609	.45
	ภายในกลุ่ม	183	65.3655	.3572	
	รวม	185	65.6872		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.0870	.0435	.13
	ภายในกลุ่ม	183	58.7057	.3208	
	รวม	185	58.7927		

ตาราง 17 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทุกด้านเช่นกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เรื่องการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอเรียงลำดับดังนี้ คือ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำแนกตามประสบการณ์และขนาดโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน นำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ตลอดจนนำเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและพัฒนางานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ตามกรอบแนวคิดการจัดระบบสารสนเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใน 5 ด้าน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2539 ทุกโรงเรียน จำนวน 359 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสัดส่วนของเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 คน จำนวนที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 56 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 95 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษาใน 5 ด้าน คือการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความอนุเคราะห์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยจัดทำเป็นหนังสือราชการติดต่ออย่างถูกต้อง แล้วจัดส่งและเก็บแบบสอบถามทางไปรษณีย์ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย เพื่อหาค่าอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศเป็นรายด้านและรายข้อ
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ที่มีต่อระดับการปฏิบัติงาน การจ้ดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวนตามประชากร โดยวิธีทดสอบค่า t (t -test) และจำนวนตามขนาดโรงเรียน โดยวิธีทดสอบค่า F (F -test) คิดคำนวณข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (The Statistical Package for IBM PC)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี สามารถนำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน และผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจ้ดระบบสารสนเทศ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดการระบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน การจัดการระบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ใน ระดับปานกลางทุกด้าน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับ การปฏิบัติงานการจัดการระบบสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดการระบบสารสนเทศ จำแนกตามประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน ได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดการระบบสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ แตกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับ การปฏิบัติงานการจัดการระบบสารสนเทศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการจัดการระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นโยบายการพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษา ซึ่งกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้กำหนดมาตรการในการเร่งพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสาร และสารสนเทศทางการศึกษาให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผน การบริหาร และการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้โรงเรียนพัฒนาโครงสร้างและระบบสารสนเทศ พัฒนามูลฐานทางการศึกษาทุกระดับให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของระบบข้อมูล จัดเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมให้กับหน่วยงาน วีระ สุภากิจ (2539 : 310 - 311) ซึ่งจากนโยบายดังกล่าว ในส่วนของการพัฒนามูลฐาน และการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมให้โรงเรียนนั้นในทางปฏิบัติ หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา หน่วยงานหลัก คือ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ มีบุคลากรและโรงเรียนในสังกัดเป็นจำนวนมาก การที่จะพัฒนามูลฐานให้ได้รับความรู้ในด้านการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ จึงยังต้องอาศัยระยะเวลา และงบประมาณจำนวนมาก และในการจัดสรรเครื่องมือและอุปกรณ์ให้กับโรงเรียนก็เป็นเช่นเดียวกันกับการพัฒนามูลฐาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำเป็นที่จะต้องเร่งรัดจัดสรรให้กับโรงเรียนที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เช่น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หรือโรงเรียนขนาดใหญ่ก่อน จึงทำให้การจัดสรรเครื่องมือและอุปกรณ์ยังเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง ผู้บริหารจึงมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน และผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูที่จะเปลี่ยนสายงานจากสายปฏิบัติงานการสอนหรือสายงานสนับสนุนการสอนเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งบริหาร ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะต้องผ่านระบบการคัดเลือก โดยวิธีการสอบภาคความรู้ ประเมินประสบการณ์เดิม และต้องเข้ารับการอบรม

ตามหลักสูตรเตรียมผู้บริหาร จากสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้ผู้บริหารได้รับความรู้ ความสามารถ จากการศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติงานในโรงเรียนมีลักษณะของงานใกล้เคียงกัน และในขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร หน่วยงานต้นสังกัดได้มีการจัดฝึกอบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารเป็นระยะ ๆ จึงทำให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย ส่วนใหญ่ที่มีอายุน้อยด้วย ยังอยู่ในวัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่ศึกษาหาความรู้ เพื่อเป็นส่วนส่งเสริมให้ตนเองมีความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพราชการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน และยังคงอาศัยทฤษฎี หลักการ กฎ ระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศ เพื่อช่วยในการตัดสินใจบริหารงานราชการ จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้อยู่ในระดับมาก

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่ว่าจะมีความขนาดของโรงเรียนขนาดใด จะมีลักษณะของการปฏิบัติงานเป็นไปตามกรอบการบริหารงานในรูปแบบเดียวกัน จะต่างกันในส่วนของจำนวนนักเรียน ครู บุคลากร ข้อมูลที่มีน้อยกว่าในด้านปริมาณเท่านั้น จึงทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกัน ตลอดจนนโยบายในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร และการเพิ่มทุนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหาร ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดให้มีการอบรม สัมมนา เป็นระยะ ๆ จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพโรจน์ คชชา (2535 : 159) พบว่า การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนขนาดต่างกัน

มีกิจกรรมของการดำเนินงานในลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นเพราะการจัดทำสารสนเทศแต่ละครั้ง เป็นไปตามกรอบความต้องการของหน่วยเหนือ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ จำนวนตามประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่ผู้บริหารโดยการจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เป็นระยะ ๆ โดยไม่ยึดเรื่องประสบการณ์เป็นเกณฑ์ในการเข้าอบรม หรือสัมมนาทางวิชาการ จึงทำให้ผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการบริหารมานาน กับผู้บริหารที่เพิ่งเริ่มเป็นผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ใกล้เคียงกันในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จึงมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ไม่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ละม่อม ชัยยศ (2536 : 108) พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศด้านสารสนเทศข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เริ่มเปลี่ยนสายงานจากสายงานผู้ปฏิบัติการสอน มาเป็นผู้บริหารจึงยังขาดความชำนาญ และทักษะในกระบวนการตัดสินใจ ทำให้ต้องมีการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็น ช่วยในการตัดสินใจบริหารงาน ผู้บริหารในกลุ่มนี้จึง มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศแตกต่างจาก ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป อย่างชัดเจน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่ว่าจะมีความเล็ก ขนาดกลาง

หรือขนาดใหญ่ กรอบในการบริหารงาน มีอยู่ 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่นเดียวกัน จึงมีภารกิจหรือลักษณะของงานที่ต้องปฏิบัติคล้ายกัน จะแตกต่างกันก็เฉพาะในเรื่องของปริมาณงานเท่านั้น ตลอดจนในทรัพยากรที่ได้รับการจัดสรรที่จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ก็มีลักษณะหรือสภาพใกล้เคียงกัน จึงเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารที่อยู่นานโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศใหม่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดตามแหล่งผู้ปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ หรือกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศโดยตรง พร้อมทั้งสนับสนุนอย่างจริงจังให้บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้ง เข้ารับการฝึกอบรมด้านวิชาการ และฝึกการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานโรงเรียนอย่างแท้จริง

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่ข้อมูลและสารสนเทศว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญ และมีความสำคัญเทียบเท่ากำลังคน งบประมาณ และวัสดุ ครุภัณฑ์ โดยนำข้อมูลและสารสนเทศมาช่วยในการตัดสินใจ วางแผน และควบคุมการปฏิบัติงาน ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานแล้ว ยังเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้รับผิดชอบ การจัดระบบที่จะปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย

3. สำนักงานการศึกษาจังหวัด ควรมีแผนพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศที่ชัดเจน และต่อเนื่อง เป็นระบบเดียวกัน

4. การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ควรใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดความถูกต้อง รวดเร็ว ผิดพลาดน้อย และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทาวิจัยเพิ่มเติม

1. ควรมีการวิจัยการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
2. ควรทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัญญา สว่างเรืองศรี. สภาพและปัญหาในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2533. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี, สำนักงาน. ระบบสารสนเทศในโรงเรียน. ราชบุรี :
อัดสำเนา. 2537.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ระบบสารสนเทศและแนวปฏิบัติในการจัด
ระบบสารสนเทศระดับโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการวิจัยสภาพและความต้องการระบบ
ข้อมูลการศึกษาระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : 2529.
- จิราภรณ์ รักษาแก้ว. "สารสนเทศ," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการระบบสารสนเทศเพื่อ
การจัดการ. หน้า 53 - 61 ; นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2536.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534.
- เจ็ดศักดิ์ พันธุ์พิพัฒน์. ปัญหาและแนวทางปรับปรุงการจัดระบบข้อมูล และสารสนเทศโรงเรียน
ประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ทองเพ็ชร จุมปา. การศึกษากระบวนการออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ ศศิธร. การจัดระเบียบองค์การ : ปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์มเนศ,
2523.

- ประกิตศรี สมทรัพย์. ความต้องการในการวิจัยและการจัดการสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- ประพนธ์ เจียรกุล. ระบบสารสนเทศที่ควรมีในโรงเรียน. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ : 2524.
- ประไพ สิทธิเลิศ. การพัฒนาระบบสารสนเทศของกรมการศึกษาค้นคว้า. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. การปรับปรุงบทบาทอำนาจหน้าที่โครงสร้างและอัตรา กำลังของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2531.
- พุงศักดิ์ สนเทศ. "แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในโรงเรียน," สารพัฒนาหลักสูตร. 47 : 50 - 58 ; กุมภาพันธ์ 2529.
- พิมพ์ราไพ เปรรมสมิทธิ. "การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการและการแสวงหาสารสนเทศ," วารสารห้องสมุด. 4 : 72 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2533.
- ไพโรจน์ คชชา. ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2535 ก. อัดสำเนา.
- _____. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิกจำกัด, 2538 ข.
- ละม่อม ชัยโย. การศึกษาปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.
- วิจิตร ศรีสอาน. "แนวคิดพื้นฐานกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ," รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการศึกษาตามโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

- วิเชียร เกตุสิงห์. "คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่าย ๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้,"
ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 18(3) : 8 - 11 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2538.
- วีระ สุภากิจ. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวีริยาสน์, 2539.
- ศูนย์สารสนเทศ, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สารสนเทศ ศธ. 2537. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.
- สนอง เครือมาก. คู่มือสอบ พอ.ปจ. พช.พอ.ปจ. ทน.ปจ/ก. พช.ทน.ปอ/ก. อาจารย์ใหญ่
 ครูใหญ่ ปฏิบัติการ สปจ. สปอ./ก โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
 ศึกษาแห่งชาติ. นครสวรรค์ : เรียนดี, 2533.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบการบริหารการศึกษา
 หน่วยที่ 1 - 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์, 2523.
- สุรชาติ สินทรัพย์. การจัดระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์
 ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- สุรารักษ์ ลีอนภา. การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร,
 2534. อัดสำเนา.
- อนุจินต์ กนิษฐรัตน์. "ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา,"
การศึกษาแห่งชาติ. 19(2) : 36 - 42 ; ธันวาคม 2527 - มกราคม 2528.
- อารมณี วงศ์บัณฑิต. สภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถม
 ศึกษาอำเภอในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- อรุณ จันทวานิช และเจษฎ์ อนุธรรมมงคล. "สภาพปัจจุบันและปัญหาของระบบสารสนเทศ
 ทางการศึกษาในประเทศไทย และระบบการสารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาแห่งชาติ," รวมบทความเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการศึกษา
 ตามโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 2529.

Chinyersen - Obia, U.O. "Relationals, Problems, and Strategier for Implementrating Computer- base student Transcript Information Systems in Higher Education," Dissertation Abstract International. 49 : 3635 - A - 3636 - A; June, 1989.

Karadima, Oscar. "Management Information System for Faculty Allocation Institution of Higher Education. A Case Study for the Universidad de santiago de Chile (USACH), Dessertation Abstract International. 45(8) : 2411 - A; 1984.

Krejcie, Robert V. and M. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 1970.

Murdick, Robert G. and Munson, John C. MIS Concepts and Design. New Jersey : Prentice Hall, 1986.

Parker, C. and Case, T. Management Information Systems. New York : McGraw - Hill, 1993.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขแบบสอบถาม

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องจัดทำแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้น เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาขอความอนุเคราะห์ไปยังบุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยตรง และรวมถึงผู้บริหารในระดับสูงที่มีความเหมาะสมเป็นผู้ให้คำปรึกษาเสนอแนะได้ ๖ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้คือ

1. นายประไพ สุนทรมัจจะ	ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี
2. ศศ.ดร.โรสภพ พวงสุวรรณ	อธิการบดีสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
3. ศศ. วีระวัชร ปิ่นเขียน	ภาควิชาภาษาไทย สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
4. ดร.บุญทรง สังข์ทอง	หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจอมบึง ราชบุรี
5. นายสุรชาติ สินทร์พย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปลักแรด ราชบุรี

ที่ ทม 1007/4369

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุรียา ทับน้อย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาชั้นครุว่า เพื่อทำปริญญาโท
เรื่อง การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดราชบุรี

ทั้งนี้ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ

ประธาน

ดร.อรรถพร โพธิ์สุข

กรรมการ

สิ่งที่นิตินครขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญท่านและ ผศ.วีระวัชร ปิ่นเขียน เป็นผู้เชิญชาว
ตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/4368

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุรียา ทับน้อย เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประม
ศึกษาจังหวัดราชบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประสพ แสนคำเครือ

ประธาน

ดร.อรรณพ โพธิสุข

กรรมการ

สิ่งที่น่าสนใจขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญท่าน, ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปลักแรด และหัวหน้า
การประถมศึกษาอำเภอจอมบึง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งขอให้ผู้บริหารโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน
2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้ี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อถามความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อการปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น มิได้มุ่งประเมินการปฏิบัติงานของบุคคล หรือหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง และจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตำแหน่งหน้าที่ และการทำงานของ ท่าน หรือผู้ใดทั้งสิ้น

ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ

จึงขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

2. แบบสอบถามนี้ครอบคลุมเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนของท่าน แยกเป็น 5 ด้าน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ โดยมีคำถามรวมทั้งหมด 40 ข้อ

3. ขอความกรุณาท่านอ่านคำถามเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนของท่าน แต่ละข้อ แล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติให้ตรงกับระดับความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

4. ก่อนตอบแบบสอบถาม โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง [ ]

4.1 ปัจจุบันท่านเป็นผู้บริหารโรงเรียน

[ ] ขนาดเล็ก (มีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 120 คน)

[ ] ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน)

[ ] ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

4.2 ประสบการณ์ของท่านในการบริหารโรงเรียน

[ ] ต่ำกว่า 10 ปี

[ ] ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ต่อไปนี้ เป็นข้อคำถามที่ขอให้นักเรียนตอบครบทุกข้อ

ข้อที่	การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน ของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	1. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล					
1.	สำรวจแหล่งที่มาของข้อมูลทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนอย่างทั่วถึง	.....	.....	.....	.....	.....
2.	วางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มาต่าง ๆ อย่างชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
3.	จัดทำมีบุคลากรรับผิดชอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ...	.....	.....	.....	.....	.....
4.	จัดหาเครื่องมือหลายรูปแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล..	.....	.....	.....	.....	.....
5.	จัดทำบุคลากรเข้ารับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการเก็บ รวบรวมข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
6.	จัดทำมีสถานที่ที่แน่นอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
7.	ขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
8.	กำหนดตารางเวลาอย่างชัดเจนในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
	2. ด้านการตรวจสอบข้อมูล					
1.	มีแบบบันทึกข้อมูลเป็นหลักฐานในการรับส่งข้อมูลทุกครั้ง.	.....	.....	.....	.....	.....
2.	มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบการรับส่งข้อมูล..	.....	.....	.....	.....	.....
3.	มีการตรวจสอบเนื้อหาสาระของข้อมูลอยู่เสมอ	.....	.....	.....	.....	.....
4.	มีระบบการเก็บข้อมูลย้อนหลัง เป็นช่วงเวลาชัดเจน สามารถตรวจสอบได้	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน ของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5.	มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย สามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลได้ เช่น โทรศัพท์ โทรพิมพ์ คอมพิวเตอร์ วิทยุสื่อสาร	.....	.....	.....	.....	.....
6.	มีงบประมาณเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบข้อมูลได้	.....	.....	.....	.....	.....
7.	มีแหล่งวิทยากร เพื่อศึกษาในการปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์	.....	.....	.....	.....	.....
8.	มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	.....	.....	.....	.....	.....
	3. ด้านการจัดกระทำข้อมูล					
1.	กำหนดให้มีสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
2.	จัดอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ	.....	.....	.....	.....	.....
3.	ทำดัชนีป้ายชื่อกำกับหมวดหมู่สารสนเทศเพื่อความสะดวกในการค้นหา	.....	.....	.....	.....	.....
4.	ปรับเปลี่ยนวิธีเก็บข้อมูลให้สะดวกในการนำไปใช้ ...	.....	.....	.....	.....	.....
5.	กำหนดให้มีระเบียบอย่างชัดเจน ในการใช้ข้อมูลแต่ละชนิด	.....	.....	.....	.....	.....
6.	จัดงบประมาณให้เพียงพอในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละปีการศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน ของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
7.	วางแผนร่วมกับผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการใช้ข้อมูล ให้มีประสิทธิภาพ	.....	.....	.....	.....	.....
8.	มีการสื่อสารให้ฝ่ายต่าง ๆ ทราบ เกี่ยวกับข้อมูล สารสนเทศของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
	4. <u>ด้านการจัดเก็บข้อมูล</u>					
1.	มีการจัดเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์ ตามแผนงานที่กำหนดไว้ อย่างเป็นระบบ	.....	.....	.....	.....	.....
2.	มีสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ เหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
3.	มีอุปกรณ์ และ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเก็บรวบรวม ข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
4.	จัดงบประมาณสนับสนุนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่าง เหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
5.	จัดให้บุคลากรเข้ารับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการจัด เก็บข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
6.	มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลอย่าง ต่อเนื่อง	.....	.....	.....	.....	.....
7.	มีการกำจัดข้อมูลที่ล้าสมัย และหมดอายุออกไปอย่าง สม่ำเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อที่	การปฏิบัติงานการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน ของท่าน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
8.	มีระบบค้นหาข้อมูลที่แม่นยำ และมีประสิทธิภาพ	.....	.....	.....	.....	.....
	5. <u>ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้</u>					
1.	วางแผนการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในกิจกรรมการบริหารโรงเรียนทุก ๆ ด้าน	.....	.....	.....	.....	.....
2.	เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทั้งงานและนอกโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
3.	มีวิธีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศหลายรูปแบบ เช่น เสียงตามสาย ป้ายนิเทศ บทความ วารสาร	.....	.....	.....	.....	.....
4.	มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากร สนใจและเห็นความสำคัญของระบบสารสนเทศของโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
5.	จัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพื่อใช้ในการบริการสารสนเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
6.	เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในงานบริการสารสนเทศในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
7.	มีวิธีการติดตาม และประเมินผลงานบริการข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....
8.	มีการนำข้อมูลที่ได้ทำการติดตาม และประเมินผลมาปรับปรุงงานบริการสารสนเทศของโรงเรียนให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	.....	.....	.....	.....	.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล นายสุรียา ทับน้อย
- เกิดวันที่ 21 กันยายน 2499^{๒๕๖๔}
- สถานที่เกิด ตำบลโพหัก อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน 239/3 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง
จังหวัดราชบุรี 70150 โทรศัพท์ (032) 261024, 362294
และ 01-6370858
- ระดับการศึกษา
- พ.ศ.2525 ค.บ. วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ.2540 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน
- พ.ศ.2521 ครู 2 ระดับ 2 โรงเรียนวัดโคกกลางประชาพัฒนา กิ่งอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ.2525-2527 รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนบ้านวังปลา อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ.2528 ครูใหญ่โรงเรียนบ้านหนองไถ่เถื่อน อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ.2529 ครูใหญ่โรงเรียนบ้านโคกกรกสิงขร อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี
- พ.ศ.2531 อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสัมมาราม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี